Julius Keleras

vėliau, gerokai vėliau

vaikystės bute iš balkono žiūrint į Nerį

o paskui tu išmoksi skaityti, dėlioti
skaičius, vėliau – siūti sagas ir lygint,
geriausiai tau seksis užuolaidos,
papilkėjusios tiulio užuolaidos,
nes jos, kaip ir tu, mėgo žiūrėti
į tamsą, kur kartkartėm galėjo
praplaukti garlaivis

Julius Keleras **vėliau, gerokai vėliau**

36А
36А
ДЛЯ
ПИСЕМ
И
ГАЗЕТ
КВ.

Julius Keleras

vėliau, gerokai vėliau

Homo liber, 2013

UDK 821.172-1
Ke63

Eilėraščiai Juliaus Kelero

Redaktorė Teresė Gužauskienė

Nuotraukos Juliaus Kelero

Apipavidalino Edita Namajūnienė

Knyga išleista
Lietuvos Respublikos
kultūros ministerijai parėmus

Autorius dėkoja
visiems palaikiusiems, palaikantiems

© Julius Keleras, 2013
© Edita Namajūnienė, 2013
© Homo liber, 2013

ISBN 978-609-446-061-6

Brolio Viliaus atminimui

Turinys

I salve 12

iki pat paskutinio siūlo 14
vienas 15
esu 16
kažko po akmeniu 17
ima ir atgyja 18
Adomo Meskupo 30, Ukmergė. 1970-ųjų žiema 19
nesustojanti karuselė 20
niekad tavęs neišmoks 21
tik vėjaraupių pėdsakus 22
kambarys 23
prisiminimas. pirmieji namai 24
apie džiaugsmą 25
pargriuvęs vaikas 28
vėliau. gerokai vėliau 29
nelaimės zona 30
žiūrint į nematoma. akvariumas 31
ne taip 32
nuomos punktas 33
strawberry fields forever 34
jeigu 36
prieš Velykas. Ukmergė. prisiminimui 37
ilgam išvažiuojantiems 1.2. 38
vidurvasaris. du berniukai 40

II egzekucija 42

iš vaikų namų 1.2. 44
leisk jai 47
kurioje tebesu 48
peizažo daktiloskopija 49

atminties kvotos 50
dulkės 51
kenotafas vaikystei 52
viską, išskyrus tai 53
debesio šešėlis 54
į šiaurę 55
palei vaikystės sienas 58
Neris. Antakalnis ir Žirmūnai 59
atvirutė. Jan Bulhak 60
lengvas ir laisvas 61
Markučiai 62
nuo Užupio kalvų. aušra 63
prisiminimas. žemutiniam Pavilny traukinių stebėjimas 64
tau, kuri 1.2. 65
iš atminties 66

III dar apie sniegą 68

tuščias svajonių laukas 70
lig ryto 71
geria vyną su vyrais 72
dainuojančio Kamajuos 73
autobusų stoty 74
laukiant 75
Shinzo Fukuhara. 1931. fotografija 76
brėkštant 77
žiemos pradžia 80
pavėluotas pažadas 1.2. 81
kalbu apie tai, ką prisimenu 83
vidurvasaris 84
šitam pragaro karštyje 85
vaikystės bute iš balkono žiūrint į Nerį 86
papasakot viską 87
Paryžius, pro langą, lyjant 88

vaikas, žaidžiantis smėly 89
niekas nepasikeitė 90

IV neatpažintos 92

eilutė. miestas 94
išvažiuojant iš miesto 95
tylinčios lovos 96
per greitai 97
daug kartų girdėta istorija 98
herbas ar skaičius 99
prieš griaustinį. Užupis 100
vasaros pabaiga 101
baigiantis spaliui. mano palangė 102
nieko neparašyta 103
sykį matytai žuvėdrai 104
patarimai drugeliui 105
mirusieji 106
taškas 107

V nuprausti dulkes 108

taisomo kelio ruožas 110
kurį pasigavo pauzė 111
dar vienam šviesmečiui 112
žingsniai 113
išlyginti skalbinius 114
nuotrupos apie Dievą 115
septyniasdešimtieji 118
staiga atsiminiau 119
akis 120
radijo taškas 121
žmogus be kojinių 122
senyvos skalbėjos. nežinomo autoriaus darbas 123

no exit 124
obuolio apžiūra 125
sapno katalogas 126
Alvydas Lukys. Iš serijos „Laike“. Pabaiga #6, 2002 127
Alfonsas Budvytis. Gatvė. Maskva. 1985, fotografija 128
mūza 129
dialogas. žiema 130
tik debesys 131
primusas 132
tik ne tą 134
pažadas 135

VI išplėštas puslapis 136

nešusios dangų 138
vienintelė barža 139
mano silfide 140
dar apie valtis 141
6:05, prabudus 142
tamsieji 143
niekada negyvensi 144
Venera 145
toliau 146
sušaudyto klouno veidu 147
manekenų vestuvės 148
lapė urve 149
strazdas 150
Lorelei 151
prisipažinimas 1.2. 154
sode 156
tą pačią istoriją 157
beveik Vivaldis 158
vyšnia po langu 1.2.3. 159
trys linijos 165

I

salve

... kaip ašara, ji krenta
ne iš karto – ji brẹsta:
stebi, ieško kelio, išeities,
motyvo, ir štai – pakanka:
pasìrinkta –

salve tau,
dabar jau mano krañte

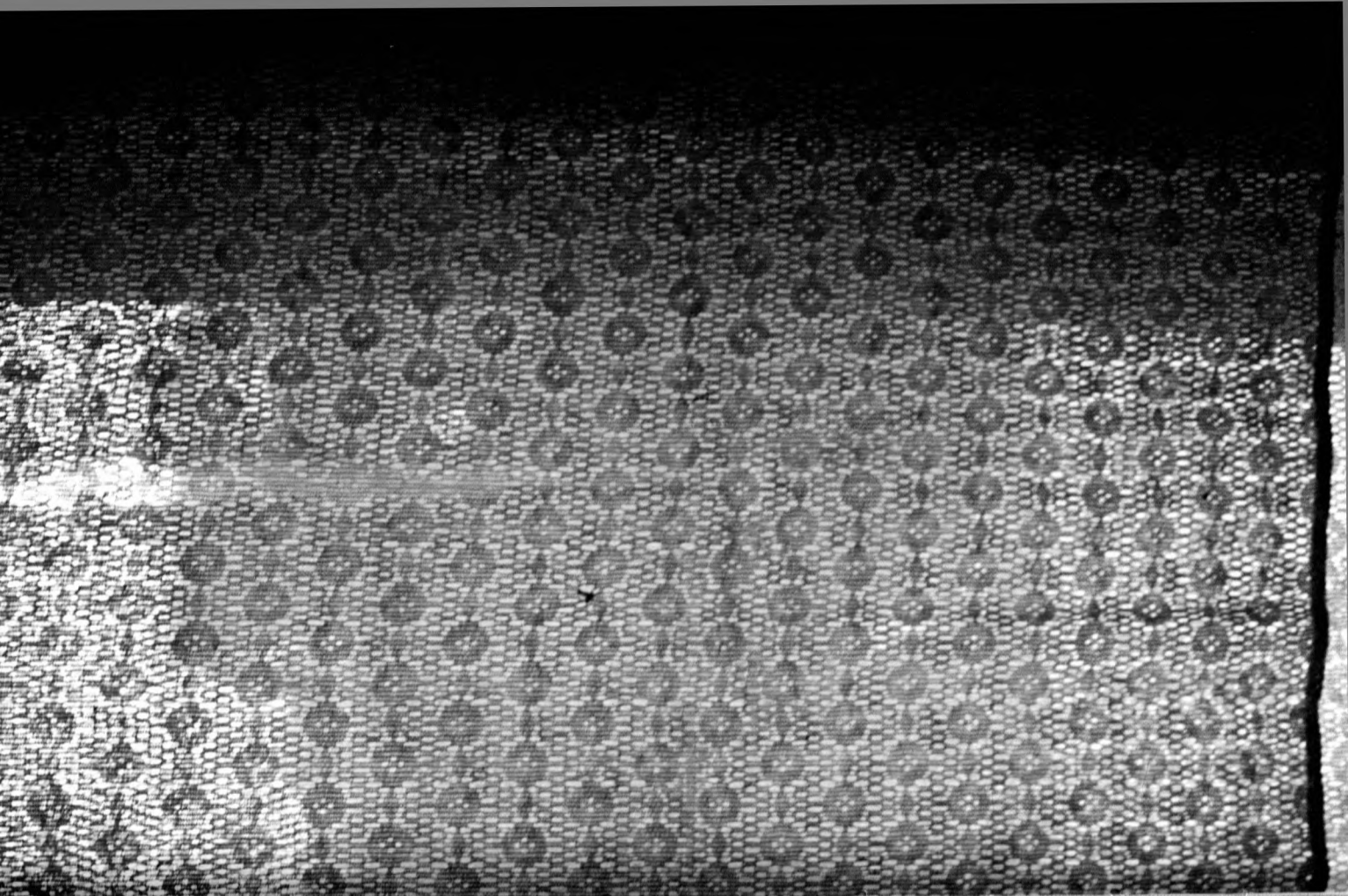

iki pat paskutinio siūlo

nevilties priepuoliai: paauglystės pirmieji drugeliai
į degančios lempos prarają

(greičiau užsidengti veidą)

nespėji pagriebt durų rankenos, kėdės atkaltės, stalo,
nukrauto savom, skolintom knygom, kserografijom,
pribraukytais, sulamdytais popieriais –
krenti

bet atrodo, aukštyn – nebegalioja *Moskovskoje*
vremia, tik mieguisti, už durų kitam kambary
prašantys migti žingsniai,
tylus mamos balsas

tačiau sausas, svaiginantis puslapių vynas nugali –
alkūnės trečią valandą ryto
vis dar įremtos į du atverstus puslapius –
du nuotykius, iki pat paskutinio siūlo naikinančius neviltį

(ir jau – tik tuomet – galima atsidengti)

vienas

tavęs dar nėra – tu dar renkiesi žodyną,
po kelerių – rūbus motina išskalbtus
sudeda kruopščiai po miego, judesiai
tobulėja, ir tau jau atrodo – tu viską gali

net būti vienas

veidrody šmėkšteli artimas veidas,
pradeda juosti, balsas ima priminti
rugsėjo vabzdžius – tavęs nėra dar? –
juk tu visada čia buvai –

bet jau negali būti vienas

esu

kojomis prirašytas vaikystės kiemas,
vienas vienintelis: per blakstienas
užkritusias sniegu, nematantis sienos,
į kurią mes daužydavom kamuolius

kiemas, nematantis upės – ją namas
užstojo, negirdėjęs lakštingalų kiemas:
parkas buvo toli ir ne mūsų, mūsų –
atviras, nuogas, bejėgiškas kiemas

kiemas, ne sykį išaugęs batus, drabužius –
kiemas, kuriam mes buvom kaip lygus
su lygiu: tavo durų skambutis buvo
toks pats kaip ir mano, net ir per speigą

kažko po akmeniu

jei išmestum iš rankų netyčia akvariumą,
pagalvok apie tuos, kurie niekada jo neturėjo,
pagalvok apie tuos, kurie visada jį turėjo
ir niekad nematė

pagalvok apie siaurą keliuką, kuriuo
grįždavai iš mokyklos, šokčiodama,
prilaikydama sijoną, bandydama sušvilpaut
madingą, niekad į švilpesį netilpusią melodiją

pagalvok apie angelus, kraujuojančią
Kristaus širdį salionėly, kur vasarą
melsdavos musės, iš nuobodžio lipusios
ant lempos kabančio musgaudžio

pagalvok apie tuos, kurių jau nebėra,
kurie šienauja kažkur anapus nematomos
pievos, kurie praėjo, slapčia žvilgtelėję
pro tavo langą, prieš pat tau užmiegant

pagalvok apie tuos, kurie vejasi dvi
akvariumo žuvytes, ištrūkusias į vandenyną,
kurie basi gali nueiti toliau nei anie –
aukštais odiniais blizgančiais batais

pagalvok apie mus su tavim
anoj vakarykščių dešimtmečių nuotraukoj,
anam vakarykščiam akvariume,
kur po akmeniu kažko vis dar laukiam

ima ir atgyja

bet būna: ima ir atgyja
ankštas vaikystės butas,
mašinėle perrašytas laikas,
amžinai šlapios pirštinės ant radiatoriaus

mamos balsas, liepiantis ruošti pamokas,
plauti rankas, liepiantis ruoštis tikrovei,
kuri užklups kaip karštinė, virusas
ar tiesiog paprasta, nepūlinė angina

ir čia jau nieko nepadarysi,
sakau sau – pamiršk, o atsimeni,
sakau – prisimink, o pamiršai,
kol staiga vėl – ima ir atgyja

Adomo Meskupo 30, Ukmergė. 1970-ųjų žiema

mano senelė tamsoje kalbanti poterius,
jos sesuo negirdimai murmanti juos
kitam kambary, senelis baltais marškiniais
užsimerkęs, pirštais maldaknygę skaitantis lovoje

vandens lašas, kapsintis kriauklėje,
pieno trilitris, snaudžiantis ant palangės,
ugnis krosny, ramiai sudėjus rankas,
sniegu apnešta kriaušė už lango

tokia tyla, sakytum, šįryt nebuvo
atėjęs elgeta – vandens ir duonos,
sakytum, nebuvo šviesos, tik ilgas
kruopštus ruošimasis vakarui

kol aš imu ir suklumpu ant sviedinuko,
kuriuo žaidžiau visą dieną,
o mano verksmas be gailesčio
nutraukia jų maldas

reiks viską pradėti iš naujo

nesustojanti karuselė

uždaras ratas, dar vienas,
trečias, ketvirtas

kambarys, iš kurio negali
išeiti

kambarys, iš kurio išeini,
bet negali išeiti

jokiu metų laiku, netgi
sningant, ypač – sningant

kai rogės, tempiamos tėvo,
džiaugsmingai šliuožia į kalną

ir dar galima kilti viršun,
dar kartą kilti viršun

kur jau nebebus jokio kambario,
taigi ir jokios išeities

tau liks tik kilti viršun,
kol pajusi sniege atsiliekančią ašarą

niekad tavęs neišmoks

ašara, lipanti iš šulinio, apraudota,
švari, išmaudyta, pagaliau išdžiūvusi ašara,
ašara, kažkieno paruošta nakčiai
balčiausiais svetimos nuotakos baltiniais

ašara, pirmuoju sniegu siuvinėtais plaukais,
pirštais neatpažįstančiais raštais, sklidina nepažinto,
staiga prabudusio geismo, bėgiuos nuogai
atsispindinti mano, nemano susigūžusi ašara

ko užsimerkus skubi tu –
nesilaikydama jokių nupaišytų turėklų –
išsyk per tris ar penkis laiptelius
laimingam mano vaikystės Antakalny

apmusijusioj mano vaikystės rugiagėlėj,
pražydusioj ne laiku ir ne vietoj,
kur paupiuos buvo geriamas vynas
ir spindėjo Nery tekantys tavo plaukai

tas, kuris mano, kad jau laimėjo,
kuris moka sverti tave slapta, niekam nematant,
nusigręžęs nuo kito, pravirkusio, verkusio vakar,
pažadu – niekad tavęs neišmoks

tik vėjaraupių pėdsakus

šis pavasaris primena nebekarščiuojančią
ligos istoriją, žalsvą negyvą kortelę,
kur skubiai prirašyta tavo vaikystės
vėjaraupių, prirašyta kažko

ko niekas neįskaitys, netgi
to, kas amžinam įrašyta
į visas, tau tik vienam
težinomas pelkėtas Vilniaus paraštes

į visus tuos erškėčių vainiko
spygliais išdurstytus puslapius,
kur nėra jokių nostalgiškų užuominų –
tik datos, nuoskaudos ir simptomai

kur nėra net sušniurkštos nosinės,
nesklandžiai sulankstytos kišenėj,
priverkto matematikos juodraščio,
nei jokių rašalu neužtušuotų perėjų

į kitas gatves, į kitus
kažkada matytus horizontus,
kur debesys dabar turbūt irgi primintų
tik tolstančius vėjaraupių pėdsakus

kambarys

kambarys, kur gali laimingai nuskęsti,
užsimerkt ir be pastangų atsidurt bet kurioj klasėj,
bet kuriam mokyklos aukšte, koridoriuj,
netgi aktų salėj, po daugelio metų
nors trumpam – mokykline uniforma

kambarys, jis atsimena tave
basą, vaikštantį nutrintom, rusvom,
susiraukšlėjusiom grindim,
vedančiom į kitą, bendrą, didesnį kambarį –
tom grindim, garbės žodis, tikrai kažkada dažytom

kambarys, kur tau buvo užginta švilpauti,
kur pro langą matydavai tamsią upės rankovę,
kur Grįžulo Ratai dar nebuvo tiek pasisukę,
kad, dar kaip ir tu,
kada nors negalėtų negrįžti

prisiminimas. pirmieji namai

jei anuomet būtum numiręs čia -
tarp dviejų, pereinamų kambarių,
pokalbio vidury,
rodydamas kelias atverstas knygas

ar ką nors jau būtum žinojęs, kas nuslėpta
buvo nuo fikuso, apdulkėjusio, pigaus sietyno,
koridoriaus sienos su atremtu dviračiu, stalo,
pieštukų, jie kartais tapdavo skaustančiais pirštais

ar jau būtum patyręs ką nors,
apie ką vėliau niekam ir niekad
nebereikėtų pasakot –
viskas, daugiau jau nieko nebus

nebebus pianino, balkono, durų į jį,
mergaitės už melsvos, kiek dulkėtos
užuolaidos, Mandelštamo
ir Piterio, jeigu

apie džiaugsmą

einu per kambarį,
negalvodamas apie tai,
apie nieką turbūt negalvodamas

einu per kambarį,
tikėdamasis pasiekti balkoną,
pasiekti paupį, kitą krantą

pasiekti Žirmūnus, kitą pavasarį,
kitą vaizdą per klasės langus,
kitą žodį, koridoriuj ištartą tau tylint

einu per kambarį, galvodamas
apie džiaugsmą, apie paprasčiausią
džiaugsmą gyventi

pargriuvęs vaikas

iš numušto kelio verias upelis –
žaizda, prilygstanti jūrai,
skausmas, prilygstantis jūrai:
druska, įsikniaubus žaizdoj

tūkstančius metų toks pat –
skausmas, žaizda, takelis,
griūvantis vaikas toks pat –
skaudantis, bėgantis, kylantis

štai jis jau kelias, vėl bėga
ir taip – iki finišo,
kur upelis pagaus jį
ir su džiaugsmu mes į orą

tūkstančius metų kartojas tas judesys –
ranka, pridengus akis nuo saulės,
bandanti apsisaugoti, bandanti irtis pirmyn
į ateitį, tirpstančią spėriai

vėliau, gerokai vėliau

vaikas bijo savęs, slepias
už serbento, vėl atsiranda,
atkanda obuolio, tik paskui,
vėliau supranti, jog tai tu

tu pats esi čia, už serbento,
už fotografijos, už fasado,
su kažkokių gėlių puokšte
rugsėjo pirmąją

pats dėlioji raides sąsiuviny,
mėgini išsiaiškint, kodėl
jos atrodo mėlynos tokios
ir tikros

tik paskui, vėliau pjauni iš faneros
saulėlydį, nedailų, užtat aštrų,
į kurį lengvai gali įsipjauti
pirštus, rankas, netgi akis

bet tai vėliau, gerokai vėliau

nelaimės zona

neapšviestose vietose arba ten, kur
nevalia suklysti, ten, kur neprasilenksi

ten, kur nėra ir negali būti – pusryčių
žolėje, apnuogintų machų, leidimo bučiuoti į lūpas

ten, kur liežuvis prišąla prie gomurio,
sakydamas visišką tiesą

kur atmintinai jau nieks nedeklamuoja
neišmoktos, neišmokstamos meilės

ten, kur nėra įkaitusio smėlyje kapo,
paskutinio kvėpavimo burna į burną

bandant gaivinti kažką, kas
niekuomet ir nebuvo gyvas

žiūrint į nematoma. akvariumas

žuvys ieško kelio namo,
rakina visas neįmanomas duris,
kurios visiems kitiems – netgi
darželio vaikams – taip ir lieka nematomos

taip ir varstos kažkur už mūsų,
bet vos tik atsigręži – išnyksta, išblunka
ir nieks nebesujuda anoj, už sekcijos
seniai užkritusioj, vaikystės fotografijoj

nei tu, nei mama, nei auklėtoja,
nei prisimerkę įsauly darželio vaikai –
jie vis dar yra sustingę –
tarytum visi būtų mirę

ne taip

užsimiršau, ir vėl atsidūriau vaikystėj,
vėl atsidūriau Adomo Meskupo gatvėj,
Ukmergėj, vėl padedu skinti serbentus

močiutei, vėl galiu matyti, kaip dulkės
apninka, pravažiavus pienvežiui, kaip
iš dviratininko lieka tik rudas, išnokęs

šešėlis, panašus į plytų spalvos kaštoną –
šešėlis, be pavardės ir vardo, žemyn judantis
dviračiu, žemyn vis, kur kelio paskirta

ir aš galiu vėl kitam, didesniam kambary
užmigti pogulio ant lovos, uždengtos
paprasta dygsniuota antklode

aš galiu vėl su teta Irute brist per Šventąją
kaip Kristoforas, laikydamasis jos rankos,
kaip Viešpaties kūdikis galiu pamaldžiai

žvelgt į akmenukus, judančius po mano
pėdom, judančius ne pagal srovę, o keistą,
nesustabdomą, itin spalvotą vaikystės filmą

iškelk ranką – vėjas iš šiaurės,
vėjas, lendantis temstant iš raudonųjų serbentų
krūmų, nuo upės, kapinių juodas vėjas

galiu vėl matyti sodą už lango, vartelius,
slenkstį, kurį vėl netrukus peržengsiu,
vėl peržengsiu, bet jau ne taip

nuomos punktas

išsinuomosiu vaikystę,
panašią į mano –
su vaikų darželiu, žaidimais
paupy, prie kelto Antakalny

seseris, šokinėjančias
per virvutę – paprastais,
palaikiais, palopytais sijonais,
numuštus kelius slepiančias

baltą drobę ant sausio Neries, kaimynų
balsus: aukštą juodąją do, tamsias dėmes
ant sienų, bilietą autobusui, visą septyniasdešimties
kilometrų kelionę mėlynai spaudžiant tetos ranką

Ukmergėj sklidiną stiklainį pieno, puodelį
gilių kavos, po to šokinėsiu į Šventąją,
kol dar nepatvinus ir esama
vietų, kur ramiai galima perbrist

išsinuomosiu senus takelius į sodą,
kur, nežiūrint į laikrodį, galima būtų
užtrukti, žvelgiant į tą vienintelę smilgą,
turbūt seniai praaugusią net ir aną kapinaičių dangų

kur būtų galima rūkyt, sukryžiavus pievoje kojas,
žolės stiebą ir galvot apie mano dviratį, kurio, žinia,
nebėra, bet kuris anuomet buvo toks jaunas
ir, be kelių nereikšmingų nuopuolių, mažai ką patyręs

strawberry fields forever

tai ir viskas,
kas liko iš anos karalystės:

rankos, suskalbtos per dešimtmečius,
neužmiegantys sąnariai

spintos dugne sustojęs rankinis laikrodis –
keliolika minučių iš pievelės, anos – žemuoginės

tiesa, dar antspauduota atvirutė – su rožėm,
ir kita – kur putoja penkiasdešimtųjų kaštonai

o nosinaitė su inicialais –
kieno jie? kieno jie? nebepameni

dar knyga drobiniu viršeliu apie meilę su vilnijančiu
įrašu, neįskaitai – „visada tavo“ ar „ilgai atminčiai“

dar dulkėti gintaro karoliai su mažom,
juokingai šokančiom musytėm

nenudrožtas, nenukramtytas cheminis pieštukas
iš anos, taip ir nepasibaigusios, vasaros

gal dar tvarkingai pakabinta
nesudėvėta, ori, pati sau pasenus suknelė

gal dar balsai telefono ragelyje
šeštadieniais apie vidudienį

gal dar tie susijungiantys kraujagyslių
upeliūkščiai, rankas padėjus ant stalo

gal dar tingi sekmadienio peteliškė,
užmigus ant krutančio tavo mezginio

o visa kita, visa kita –
seni, išnaudoti daiktai

jų galiojimo laikas, kaip ir dera,
tiesiog vienąkart išsibaigė

jeigu

jeigu grįžtume ten, kur anuomet
mus lietė ranka, jeigu grįžtume?

durys būtų tikrai uždarytos, o rakto
po kilimėliu, nesvajok, tikrai nebebūtų

o jei vis tiek triskart pabelstume į stiklą –
švelniai, atsargiai, taip, kaip nesutarta?

gaila, stiklas terodytų kitų veidus
ir vėl paaiškėtų – niekas netapo amžinu

prieš Velykas. Ukmergė. prisiminimui

Viešpatie, sušlapusiom kojom,
paveikslėly, kur tokios didelės
žibuoklių akys, kur manęs dar
tikrai nesimato, bet esu jau –
kitam kambary prie krosnies,
kur bobutė Genutė ant kelių
glaudžia du snaudžiančius katinus

Viešpatie, kitam laiko gale,
kur vos galiu įžiūrėti save
ant adatos galo, ant adatos,
kuria užlopys man kelnes
(netrukus bėgsiu į lauką
žaisti su akmenėliais)

Viešpatie, laiko gale,
kur raudoni serbentai, geltoni –
mėlynom irisų kelnaitėm bėgsiu
linkui Šventosios, laukiančios,
gulinčios dauboje, žaisti su akmenėliais –
ir visai ne ant kalno, tačiau trim
dienom, žinau, jau praėjus

Viešpatie, prieš Velykas ir po,
prieš dangaus atvertį ir po,
prieš griaustinio šviesą ir po,
prieš miegą ramiai, ir turbūt be sapnų,
nupraustais, nepraustais sukruvintais keliais
ir po, ir po

ilgam išvažiuojantiems

1.

galėtum prieiti arčiau, tik nieko nepamatytum:
bedugnis tamsos kraštas, nesigirdi lengvabūdiško
juoko, apsiblausęs dangus, tūkstančius metų
kybo tas pats, nesitraukiantis, stiklo vata aptrauktas debesis

tas pats vaikas žemai girgždina seną, vos einantį, dviratį,
moteris neša kibirus, pilnus lietaus, seniai nesiskutęs vyras
žiūri į dangų tarsi laukdamas atgimimo, naujų,
tiksliau, jaunų ar bent jaunesnių, svajonių derliaus

namai užrakinti, spintelė, seni akiniai ant klijuotės,
atvipę durelės, svogūnai stiklinėj erotiškai šaukiasi
Dievo, žaliai mykdami kažką
apie geliančius rudens melancholijos prakeiksmus

2.

laikas visuos kambariuos tarpulangiuos suvyniotas į vatą,
už lango aplūžus sūpuojas šaka, mėnesienoj
nesvarus obuolys ant stalo atrodo grėsmingai
tarytumei vìsa jau nebebuvo įmanoma

tarytum beliko laukti žiemos, rogučių vaikiško balso,
šaukštelio puodelyje su neišmaišyta saldžia arbata,
maldaknyge visai greta lovos ir telefono laidu,
pulsuojančiai jungiančiu su kitų, artimų balsų salynais

laimei, laiku atsibudusi lempa nutveria veidą,
atrakina seną, lakuotą, dar gražiai išlaikytą komodą
ir leidžia ištraukti miegui švarius, neaklinai
sulankstytus naktinius marškinius

dar arčiau turbūt nebeverta:
kapinaitės, vieškelis, tolimo choro aidas
ir ji, už vartelių mojanti,
ilgam išvažiuojantiems

vidurvasaris, du berniukai

rūbai, tušti vaiko rūbai,
plakantys orą, raudantys ore,
išdegęs atminties fakelas,
anos eros šukuosenos, 1977,
lesantis tavo strazdanas
atminties strazdas

laikas, likęs plaukuos, fotografijose –
mamos akys, durys, įleidžiančios
išskalbtus rūbus, grąžinančios šviesą ir orą,
atsilaupę dažai, gonkelio kampe
rusva, pusiau perlaužta žvakė,
tuščia, laukianti ryto virtuvė

laikas, likęs plaukuos, hipių eros
pusiaudieniai, Ukmergė, bitlai, plokštelės,
prieblandoj dar netylinti "Singer",
dar nemirusios spintos, pilnos gyvų judančių
rūbų, rankų, dar liečiančių rankenas

drobe uždengtos lovos, Marija ir
Jėzus ant sienos kaip pusbroliai,
dar dėdės ir tetos, dar sodas,
dar sūpuoklės, dar serbentai,
dar oras, pilnas gyvybės

atsigręžk – upės tėkmė kelia
į kitą krantą, į salą ir fakelas
kažkieno iškeltoj rankoj ima švytėti –
kas tie du berniukai,
brendantys per Šventąją, broli

II

egzekucija

jie išbraukė mus kaip kalbos klaidą –
tas, veidu mirties pilnu,
toji, suspaudusi lūpas ovalo –
vyšnių spalvos krauju atkosėjo mus –
tas, gelsvos žolės uniforma,
ir tas, kurs stovėjo toliausiai,
ant kėdės prie balanos,
prie siūbuojančios virvės ir verkė

iš vaikų namų

1.

skustom galvom,
skustom galvom
nerangiai vorele

kniumbančiais šešėliais,
šešėliais, trumpesniais
už kalinių rūbus

šešėliais suaugusių,
skolintais, padėvėtais
šešėliais

šešėliais, kuriems
neleista,
neleista ieškot išeities

nerangiai vorele
skustom galvom
linkui kalno

2.

tau jų dar negaila,
tau jų dar
negaila

nesupranti dar –
netrukus vienas
jų būsi

nesupranti –
namas ant kalno,
jo nebėra

kitaip, bet vis tiek
vorele mes, nors regis –
po vieną

kitaip, bet vis tiek –
žvilgsniai mus trikdo tų,
kurie turi namus

mes lipam į kalną pas namą,
kurio nebėra, pas kalną,
kurio nebėra

vorele kaip nerangūs vorai
medžio verandose
medinėmis kojomis

girgždančiais laiptais –
iš pirmo – į antrą
iš antro – į pirmą

ir taip be atokvėpio,
kol
nuskus galvas

vorele
ir link
kalno

leisk jai

iš kur ateini?
(iš amžius nešienautos žolės)

ką nešies?
(sušalusią mirusio vaiko blakstieną)

glėby tarp ledynų?
paleisk ją, leisk jai užaugti

kurioje tebesu

mergina su pilnais kibirais, basakojė,
ant kranto valtis, į ją atsirėmęs
žmogus, nuotraukos nugarėlė:
data, metų laikas, vieta, dar nesu

Paplavų skalbėjos, ledų kirtėjai ir
gabentojai, Neryje prie Žaliojo tilto
maudos vaikai, dar kažkur –
data, metų laikas, vieta, dar nesu

Pavilny lietus virva tiesiai į kibirą –
ryte mergaitė, mano krikšto mama,
pilsis į dubenį, trinksis galvą –
nuotraukos dar nėra, bet už dešimtmečio bus jau

negimęs aš, dar nežinau, kokio didumo tas Vilnius,
kokio kietumo netekties pirštai, gniaužiantys
gerklę gete suklupusiam seniui, žilai tamsiaplaukei
čigonei, mažam, visų nematomam žmogui iš niekur

aš dar nesu fotografavęs tavo sapnų nei šaligatvių,
dar nemoku gedėti to, ką vėliau tik suprasiu,
nors moku dar švilpaut užsimerkęs virš bedugnės,
nors neturiu jokios datos, jokio metų laiko nei vietos

peizažo daktiloskopija

kartais atrodo – tuos gamtovaizdžius galima
liesti pirštais, juos atspaudus kreidiniam
popieriuj, juos suguldžius stiklinėn
dėžutėn su keistas, svetimais instrumentais

juos aptraukus šilko plėvelėm, juos užmigdžius
tylos chloroformu, juos apglėbus,
kaip nuotaką vestuvių rytą ar ką tik pražydusį medį
apėmus pirštais

pirštais riebaluotais? prieš tai lietusiais
tylų Veneros spenelį? rašaluotais? po prisipažinimo raštu?
saulės nutviekstais? kokie gamtovaizdžiai?
koks kreidinis popierius? kam jį liest?

priminsiu: iš vaikystės paupio, kurį jau
užmiršo akys, kuris buvo nematomas
ten ir tada, kuris maloningai leido mums
žaisti iš lėto artėjančią ateitį

ateitį, atplaukiančią Nerim, ateitį,
lašančią nuo Krantinės g. varveklių,
ateitį, lakstančią vaikų darželio kieme
trumpom nertom iriso siūlų kelnaitėm

tolstančią ateitį, liekančią gamtovaizdy,
prikvėpuotam balkono durų stikle,
skalbti paruoštuos rankšluosčiuos ir –
pirštų pagalvėlėse, o jos niekada neužmigo

atminties kvotos

vaiko kosuly, kasdienėj giljotinų vaivorykštėj –
esama jų visur, netgi tam judesy – tau vis tebemetant
palaikę suknelę link vasaros, prieš daugelį metų
atminties kertėj įsimezgusios, vorų pilnos vasaros

kas esi dabar? kas buvai? kur anie tavo žodžiai?
kieno užrašų knygelėj dar vis tūno rūpestingas,
asketiškas vardas, erotiškas braižas
ar pasviręs, lengvai dar įskaitomas adresas

nebežinau: ar buvai tu ar aš, ar nė vienas iš mūsų? –
ties TBC dispanseriu, kalne, į kurį tėvas
užveždavo rogėm, panery, kur žaidėm
indėnus prie lėtai upę skandinusio kelto

pagaliau galiu tau pasakyti:
vasara nėra metų laikas, vasara yra jaunas
alyvinis balsas, baltas ir tyras iš to keisto
inkilo, kuriame kažkada čiulbėjom

dulkės

dulkės, sustingusios ant pianino,
ant palangės, mamos nušluostytos
dulkės, matai jas fotografijose,
keistai jų ilgiesi

jos negali būt suskaičiuotos, jų nėra, jos seniai
sušluostytos skepetaitėmis, tačiau vis dar
juda mažais gauruotais pūkeliais ant pianino,
o ypač praskleidus dulkėtas tiulio užuolaidas

jos puikiausiai prisimena mano kaimynus,
langus su vijokliais, pradrėkusias namo
sienas, užvedamo motociklo dūmus, jos tyliai
šaipos iš visų mūsų, svajojančių apie praeitį

ką gi, paaiškėjo, kad tai mes buvom įnamiai,
o ne dulkės, tai mes žaidėm amžiną
gyvenimą, o jos tik žiūrėjo ir juokės, išsižergę
kvatojos – patogiai prigulusios ant mūsų knygų

per stiklą: upė, garlaiviai, kartais baidarės, o žmonės
anapus krante vaikšto visai negalvodami
apie dulkes, apie mane, apie dangišką dulkių muziką,
kurią aš, ir nebūdamas čia, kada nors prisiminsiu

kenotafas vaikystei

vaikystės rajonuos aušra
nėra netikėta: basos kojos prisimena
dviračių taką, žemuogių gėdą, užspaustą
tarpupirščiuos, paupio zonas, pelkes,
neerotiškas statybų aikšteles
su storalūpėm kranininkėm,
dulkių debesis ir nešvarias balas,
godžiai geriančias geriančius karvelius

vaikystės rajonuos ore vis dar suka
ratus tas nuogas, nematomas
angelas, tiksliau ángelė, dailiai
supintom devintokės kasytėm,
kurias vis permuša lapkričio lietus
ir per mokyklos langus atmintinai
išmoktas, pasikartojantis prakaito vėjas

vaikystės rajonuos vis nenustojam žaisti
herbą ar skaičių, priverstinių darbų
katorgose iki nuosprendžio, kurį paskelbs
žadintuvas, kalam formules
ir linksniuotes, sapnuos vis dar ieškom išeičių
iš painių, prikvėpuotų vaikystės koridorių,
kurie greitėdami ima ir pasibaigia
sulig kažkieno kito kvėpavimu

viską, išskyrus tai

mano Vilnius, likęs vaikystėj,
komunalinis, karamelinis,
kamuolinis, trumpam
sustabdęs peizažą žaibas

debesų dėmės, apsiblausęs balkono
stiklas, amžinai girgždančios durys,
vietoj plaukiantis vaizdas – kambarys,
ir tu vėl ruoši neparuošiamas pamokas

ir tu vėl nemoki būt ilgai nelaimingas,
dar neturi nereikalingų prisiminimų,
dar beveik neturi vaizduotės, tik
kamuoliuką, kuris nuolat nurieda žemyn, link upės

bet srovė jo pagaili, jis lieka žolėj,
prisiglaudęs prie akmenio, pasislėpęs
nuo mūsų, žaidžiančių Vilnių, debesis,
aistringai žaidžiančių savo vaikystę

dabar jau žinau: reikia mokytis neaugti,
netapti dideliu, protingu, žinančiu visas kainas,
mokančiu visus teisingus judesius,
visas tavo paslaptis, viską, išskyrus tai

debesio šešėlis

debesio šešėlis priklauso nuo apšvietimo,
nuo šilumos tavo pirštuose, ir jei kada
nors matei jūrą, tau nereikės ilgai pasakot,
kas yra plunksniniai vasaros debesys

debesio šešėlis nepriklauso peizažui, o vinilo
grioveliui, krūties apskritimui, tavo judesiui
žolėje perverčiant knygos puslapį, albumui,
kur tvarkingai, beveik amžinam įklijuoti mirę

debesio šešėlis nepriklauso nuo apšvietimo,
nuo metų laikų, nuo tavo sruogų, apkritusių
veidą, nuo šerkšno, gaudančio tavo pirštus,
nei nuo ašaros, tyliai ieškančios nosinėj kapo

debesio šešėlis gali taip ir likti po langu kaip
bespalvis sviedinukas, keistai nebeatpažįstamas
žaislas, akinių rėmas ar tiesiog sąsiuvinio skiautė,
kurioj tu taip ilgai mokeis pasirašyti už save

į šiaurę

kambarys, kuriame ieškai pamesto daikto –
metalinio ženkliuko, uniformos sagos, aplankstytais
kampais atviruko su svetimo miesto vaizdu, ten
kažkas tebesveikina tave su dešimtuoju gimtadieniu

perdegusios lemputės ieškai, ji plieskia nuotraukų
kaugėj kartono dėžutėj, perdegusios lemputės, tiesiog
pamiršai ją išsukti – pamiršai atsikvėpti prieš nerdamas
į degančią jūrą, virpantį prisiminimų prakaitą

neišrašytą pojūčių diktantą, kurio diktatorius
buvo pavargęs, beveik išrašytas pieštukas, palinkusį
veidą mėnesienos šviesoj matęs kaip niekas dar kitas –
šviesos apnuogintą, išplėštą, akmenėjantį veidą

matęs akis, žvelgiančias pro langą į sodą
ir nematančias sodo, matęs negyvus debesis,
laukiančius, kol juos užkas ir volungės
vėl galės kažkam, tik ne man prabilti iš naujo

ką dar gali man pasakyti laukymėj, kur niekas
jau nebežydi, o tavo plaukai, o tavo plaukai guli
šešėly pavargę kaip kumelių kaimenė, mėnesį
nesustodama, užuosdama jūrą, bėgus aklai į šiaurę

palei vaikystės sienas

vyšniuotus rankogalius, rankogalius užsegtus
vyšniom, viską, kas liko nesurinkta,
nesutvarkyta, nesupakuota į permatomas
dėžes, kur niekada negulės miegančiosios gražuolės

keletą senelio plaktukų, jei, žinoma, rasiu,
išeiginį močiutės sijoną, kelias lentas,
iš kurių šuniui sukaldavo būdą, namus,
saugų ir drąsų gyvenimą, pusiau prasimerkusias obelis

ką dar pasiimti šį rytą į tirpstančio sniego
šalį, kur atsiveria vyšnių kauliukų slėnis
ir be gailesčio dygliuotais dygsniais užsiuva
kažkas sodą, kur ilsisi tavo vaikystės

inkilas – pusiau jau nuskendęs vaiduoklis –
pilnas kraujo: sruvios mėnesienos, sentikių kryžių,
blizgančių prietemoj, tamsios ateities,
užliejančios, temdančios regėjimą kartais

temdančios klausą, žingsnius, su kuriais
negali susitaikyt, su kuriais turi dar ilgai,
nuožmiai gyvent kaip kaliausė, užmiršta
lauke visą žiemą, be namų, gal todėl ir pamišus

beje, Albertina jau atsirado, kaip ir Marija, Džuljeta
ir kitos, kurios nesuskaitomus tūkstančius metų
laikė nesamą, esamą ranką ir apgraibom ėjo priekin,
kruopščiai, atidžiai vedamos debesų palei vaikystės sienas

Neris. Antakalnis ir Žirmūnai

tai, kas paslėpta, verias lėtai – kitoj upės pusėj ji auga
stebėdama apie žole pavasariais apeinantį kalną, svajodama
apie nuostabų, įveikiamą tiltą, žėrinčius akmenis upės dugne,
kreivas, spindulių perlaužtas žuvytes, kurios be skausmo
persikeltų į jos sapną, saugiai ir be menkiausio pavydo

svajodama apie tikslių prisilietimų tvarkaraščius,
neatsiliekančius nuo debesų srauto – slaptai
ir tyliai laiminga iš būsimo laiko persikeldama į kitą
krantą iš anapus upės, kur dar net neprasidėjo atolytis,
nekalbant apie šviesius, vilties nepaliekančius bičių antskrydžius

kas atsitiks iš tiesų – derėtų paklausti vandens,
tos tėkmės, kurią taip uoliai irklu
dalijo prisimerkęs,
cigaretę įsikandęs keltininkas,
kuriam ir į galvą nebūtų atėję užsiimti kalno astrologija

atvirutė. Jan Bulhak

mano vienišas skersgatvis,
kylantis aukštyn linkui varpinės,
link varpų, kuriais niekas
neskambina, link kitos, svetimos vienatvės

kylantis linkui slėnio, kurį mačiau
kažkada pravažiuodamas, atrodė,
jog tatai galėtų būti laimingiausia
žemėj vieta

kur viskas atvira, neuždaryta, viskas įmanoma,
kur žaidimų aikštelės gali tapt saugiais miegamaisiais,
o pušies vertikalė sutapti su įsauly kylančiu
kiru

atrodė, jog ten, tiktai ten,
vieta, kurią ką tik palikom, nieko negali
žinot apie šį mano skersgatvį,
daug kartų irgi paliekamą

darsyk skaitau, kas čia parašyta:
Nr. 13 Wilno – Zaulek Literackie
i dom w ktorym mieszkal A. Mickiewicz –
ir akimirkai slėnis sutampa su skersgatviu

lengvas ir laisvas

pašto karvelis užrištom stiklinėm akim,
karvelis virš uždaryto bukinistinio
knygyno Dominikonų gatvėje,
sukantis link Pylimo, kur jie irgi
sunaikino Antikvariatą

braižantis Vilniaus planą pagal išgriovas,
iškertas, pagal jam tematomas kraujo
linijas, susikertančias ten, kur jau nepasiekia
bėgiai ir nėra jokių staiga išnyrančių
į giljotiną panašių, grakščių autostradų

karvelis virš naikinamo Vilniaus, užrištom
stiklinėm akim, kad nieko niekam neįduotų,
neša slėpt bažnyčias gerai treniruotais sparnais –
Bernardinų šešėliuos, kur sukas Vilnelė,
jis slepia gabalą balto dangaus, kad jie neatrastų,
kad tik jie neatrastų

skrisk skrisk, Viešpatie,
lengvas ir laisvas

Markučiai

vandens kolonėlė šnibžda
kažką per miegus, sakytum
daugelį metų jai būtų neleista
kalbėti

daugelį metų lyg būtų neleista
būti pačiai savimi, turėt
strazdanotų vandens pursliukų,
taškančių saulės nutviekstą grindinį

taškančių seną kalvotą peizažą,
beveik amžinus keliauninko batus,
kurių čia nėra jau, o galbūt
niekada ir nebuvo

išskyrus gal, žinoma, kažkurias,
mums jau nežinomas kapines, kur
paskubom sulaidoti benamiai, kaliniai
ir našlaičiai, beturčiai neužspaustom akim

išskyrus, žinoma, tuos rūko ratus,
kurie nykdami krinta ant geležinkelio,
ant kalvų, ant senų, net atvirukuos
nematomų kapinių

kol galiausiai jau lieka uždengti
tik mažą vandens kolonėlę, kuri
net ir dabar niekam nesako,
kuo iš tiesų ji vardu

nuo Užupio kalvų. aušra

drumzlėtam ore, kur gyvena vien sraigės,
mes braidėm ieškodami to, kas
įvyko prieš daugelį metų, ir plakė
lietus mūsų galvas, ir švilpė verpetai –
po kojom gulėjo jau atviras, ties viduriu
atverstas miestas

jį skaitėm ilgai, kol išbluko raidė
paskutinė, kol nukrito viršelis ir keitėsi metų
laikai, ir priemiesčiuos ėjo žmogus karvės
melžt dar jaunyvas, už mirksnio sulinkęs
ir žilas jis grįžo, o tavo plaukais vis tiek
dešimtmečiais leidosi boružė kantriai

kol keitėsi vėjas, iš sėklų išsiveržė medžiai,
kol Angelas sargas – pajuto, bet nieko nesakė,
kol varna išskridusi auštant sugrįžo po daugelio
metų ir nutūpė Užupio gluosny, užmiršus,
kad jo nebėra

prisiminimas. žemutiniam Pavilny. traukinių stebėjimas

bėgių sandūrom leidžias vanduo, tai lietus
renkas poilsio vietą, ten, kur jo nepasiektų
aušra nei bet koks atokus siluetas
geležinkelių sankryžoj, ten, kur mes
gulėm pavargę ant žemės, kur mes
klausėm, kaip traukinius gena
atsilikusių vėjų banda

tau, kuri

1.

jei užsimerktum, ištiestum į priekį rankas ir eitum
prieš srovę, akmenys, net ir žiemą, Vilnelės dugne
būtų apvalūs kaip šilti gumos kamuoliukai

2.

kažin, ko ilgėtumeis, jei suakmenėję žiedlapiai
šviestų sniego vilny, pustant žibintų kojas,
aidint šunų balsams iš pomirtinio pasaulio

iš atminties

kada nors parvesiu tave į miestą, kur vis tebedūžta
mus menantys veidrodžiai, kur griuvėsiuos
dar ilsis išsklaidyti, tušti patalai

kur vėtrungės jau nebegirgžda, bet prie sienos
ausį priglaudus išgirstum – aprūdijęs ventiliatorius
užrakintam kažkieno kambary vis dar nenoriai sukas

kur kažkas, susirangęs ant sofos, susisupęs į apklotą,
dar tebežiūri „Limonadinį Džo“ ir juokias, vieną po kito
čiulpdamas barbarisus, tai ne tu, tu grakščiau suriesdavai kojas

kur ant palangės, anapus užuolaidų, snaudžia fikusas,
apsnigtas nuvargusiom dulkėm, dengiančiom plazdenamą
tiulio nuometą, vaizdą už upės, pravertas balkono duris

kur nėra, nebebus manęs, netgi stovinčio čia, paauglystėje,
prie atviro lango, bet aš to taip ir nesužinosiu, tikėdamas,
jog tai tu vis dar palieti kaktą, kai karščiuoju

kada nors parsivesiu tave iš atminties į miestą,
kaip iš prieglaudos kartais pasiima vaiką,
o jis, žiūrėk, ir prigyja

III

dar apie sniegą

sniegas, juodai baltas sniegas,
nespalvotas, nesugalvotas pavasario sniegas,
rašysenos sniegas, karo, vaikystės, paupio
sniegas, Haufo pasakų sniegas, mūsų, ne mūsų sniegas –
atleisk man, sau, jiems.
Jiems neatleisk: sniegas,
niekada juodai baltas sniegas.

tuščias svajonių laukas

degančios aguonos sklando ore,
liepsnojantys žiedlapiai trumpam
apibrėžia erdvės ribas ir, sakytumei
našlės, pelenais sklendžia link žemės

moterys: griežto kirpimo tamsių spalvų
suknelės, veidai nepridengti, judesiai sklaidomi vėjo –
aguonos: dykynė, jokio kambario,
kur bučiuotasi, plieskiant pusiaudieniui

šalti, jautrūs pelenai:
gulinčių mergaičių burnos sustingusioj, begarsėj žolėj –
atrodytų, kad kvėpuoja, tuoj kelsis pusryčio, rengsis,
deja –

tuščias svajonių laukas

lig ryto

čia, kur grįžtu vakarais, atsiverčia
knygos ir žiūri į veidą kaip gyvos,
kaip praviros, kadaise žiūrėjusios
akys, iškaltos paminkluos

iškaltos visur, kur manęs niekada ir nebuvo
akys, kurios mokėjo sakyti, skaityti,
akys, kurios dainavo tave
peizaže, ten, kur niekad neaugo rožės

akys, kurios lietė pirštus, smilkinius, vandenis,
kurios skaitė, dainavo ir gėrė
pavargusius veidus – pavargusias
sielas išskaitė net ir dantiraščiuos

akys kaip didelės juodos burės,
artėjusios šiąnakt į uostą,
pavargo ir užsimerkė,
ir liks taip lig ryto, matysi

geria vyną su vyrais

mano Viešpats neturi vardo –
kiekvienas juodžiausias vabalas gali jį
pernešt kaip patogią dulkę po pažastim
iš vieno kambario į kitą

iš vienos tamsos į kitą jis gali keliauti
be palydovų, net sau nematomas kaip saulės
šviesa, netyčiom užsnūdus fotografijoj greta
mirusio mano mirusios močiutės katino

ant dviejų pušies spyglių jis gali išmiegot
neprabusdamas arba net per piešimo pamoką
negrabiai nupieštoj karalaitės bamboj,
jei ją išplauna lietus, išgairina nespėtas užburti pasakų vėjas

kam jam vardas? kam kūnas? kam tėvynė? –
jei basas jis, perėjęs vieškelius, apšviestas
keisto, kažkurio prieškario rūko, štai pievoje
ištiesęs kojas kaip beržas vėl geria vyną su vyrais

dainuojančio Kamajuos

vargo bitės pakyla ir ieško, kur
praleist žiemą, nykų aptemdytą
lapkritį: lapams sėdant šaligatviuos,
ieško, kas maitintų jas

šaukštuku, girdytų iš puodelio
be rankenos, iš puodelio
be jokio piešinio, be jokių
ornamentų, netgi be dugno

būtų tik rankos, kurios jį laikytų,
kurios saugotų sningant ir lyjant,
šąlant ir krentant drugiams
ant šaligatvių, jau spėjusiems virst į akmenį

o kad būtų tos rankos! tuomet nereikėtų
puodelio, tuomet nereikėtų netgi
žiemos, virpančių pirštų nei balso,
netgi girto Strazdo, dar vis dainuojančio Kamajuos

autobusų stoty

moterys, ryšinčios skareles,
krebžda kampe, kaip pelės,
ieško landos, tačiau
dar juk ištisas pusvalandis

teks iškęsti garsiakalbio smurtą,
skausmą linkstančiuos keliuos,
balagano šurmulį – svirduliuojantį
miesto žmogų, tuščiom, užmūrytom akim

gal kiek pasivaikščios kaip svetimi
hieroglifai, svetimų žibintų šviesai
kutenant viršugalvius, kol sustings
kamputy, priglaudusios galvas prie sienos

teks išlaukti, kol galės atsisėsti,
sudėti rankas ant skreito
ir žiūrėti žiūrėti į lango ekraną,
kol išlips, pagaliau išlips

laukiant

niekad neperdažytoj vaikystės spintelėj
laiko apdžiūvusią aguonų
bandelę, vaizdą pro langą –
nuo seno menkai težydėjusią vyšnią

viską pamiršta, bet rankos
ima ir randa: tada būna
labai nesmagu, jei iškart nesupranta,
kieno čia ranka ją liečia

kieno čia ranka liečia
sudrėkusią kaktą jos, ak taip:
čia ji prieš gimdymą, o čia
jos pirmagimis grįžta per ją į pasaulį

čia žiūri į debesis sekmadienį,
o čia šluosto dulkes
nuo komodos, portretų,
nematomai saugančių ją

o kasdienos daiktai! o dujinė
apjuodus plytelė! jau seniai
nebekrinta šešėliai – viskas tvyro
kitam, užmirštam pasauly

Shinzo Fukuhara, 1931. fotografija

moteris, skalbianti rūbus betono pakrantėj,
panaši į tamsią vėjo lankstomą nendrę,
į pieštuką, vandeny skubiai rašantį baltą,
ką tik išskalbtą ir jau skalaujamą žodį

ji pareis, skalbs vaiko burną, vaiko
pėdas, perrengs švariais miego rūbais,
po to nuvargusiais skuduro hieroglifais
išbraižys nedidelį savo kambarį

džiaustys lauke, skalbinius džiaustys
lauke, kad juose įsipainiotų vėjas,
kad tolimi nematomi miestai
ten blyksteltų sniego paklodėse

po to įsipils viralo, sėdės sukryžiavus
kojas, žiūrės į vieną, vienintelį tašką:
lango fone miegantis vaikas
gražesnis už tekančią saulę

paupiu augantys medžiai sapnuos ją –
susigūžusią, nuogą, be atilsio
skalbiančią, skalbiančią, skalbiančią
didelius savo kasdienius sapnus

brėkštant

prasiskiria vándens ir nuogas mėnulis
krenta po valtim, ji puola irkluoti
greičiau, kol tinkluos gulinti verpstė
dar neatbudo ir suvystytas miega pasaulis

vėliau tolumoj pasirodys kumelė,
laižys kumeliuką, kalvos iš tolo,
rūko apgultos, atrodys kaip nuotakos
krūtys, jai leidžiantis slėniu link ežero

drėgnoj, dar mieguistoj pakrantėj
karvės dairysis, tingiai gręžiodamos
nugarą, veltui – melžėjos pramigę bus:
apkabintos ir ramios, gal tik šiek tiek išsižiojusios

pulkas baltų debesų iš lėto atvers
horizontą ir tik tuomet valtis stuktels
į krantą, kur vėjas nurimęs jau bus
ir namų ugnį ji mėgins vėl įkalbint iš naujo

žiemos pradžia

ragana mėnulio veidu surenka
akmeninius švilpukus iš žolių
burnų ir užrakina iki pavasario,
kolei varnėnai susirinks krūvon

kolei nuslinkę žali plaukai
vėl grįš ir nuvilnys pievomis,
kolei nuilsę drugeliai pusiaudienį
nebijos leistis ant apnuogintų tavo krūtų

kol kažkieno kvėpavimas pažadins tave,
miegančioji, pavasario puotai
ir tolima tavo vaikystė jau kažkieno lopšy
tyčia ar ne, bet vėl susapnuos tave

1.

vaikystės veidrodžių karalystėje
sniegas atrodė baltesnis,
o Mėlynbarzdžio pralietas
kraujas – tikresnis už tikrą

atrodė, niekas niekad nebėgs
pulsuojančiais ligoninių koridoriais,
o antroj veidrodžio pusėj
niekada neįsikurs šmėklos

tiksliau, visa šeimynėlė, daužanti
indus naktį, grasanti kaip potvynio
vandenys bet kada išsiveržt iš gimdyvės įsčių
net ir birželio aikštėj, pilnoj turistų

šeimynėlė, labai primenanti kaimynus,
kartais – mokytojus, ypač Vištą,
o kartais paprastus, po darbo
grįžusius angelus, tiesiog pristigusius alkoholio

o kartais – mano paties atspindį,
bejėgiškai mėginantį išvengt
savo kūno ar sielos, savo likimo,
savo kvėpavimo į svetimo stiklo sidabrą

vaikystės veidrodžių karalystėje,
jei pasiseka, šmėklos tampa bičiulėm,
o šešėliai visi ligi vieno įgyja istorijas,
kurias suprast net ir tau, Artimasis,
prireiks netrumpų dešimtmečių

2.

vaikystės karalysčių soduose
kraujas kreša mažyčiais vyšnių
kauliukais, o jei bėgsi ir griūsi –
prasimuši kelią, prasiskelsi lūpą

sužeisi patį mažiausią
savo pirščiuką, kažkas beregint
papūs ir skausmas kaip juodas sukrešėjęs
debesis praplauks tarsi niekad nebuvęs

bet gali būti ir taip, kad vaikystės
karalysčių šviesa liks kažkur podėliuos
sudėtuos albumuos, greta aplamdyto sąsiuvinio
su riebiu, raudonu, įaugusiu dvejetu

arba niekur –
jei neišdrįsi triskart ištart Mutabor,
liksi tik išderintu fortepijonu,
kuriuo groti galėjo tik neišderinamos vaiko rankos

kalbu apie tai, ką prisimenu

vėjas tebedaro dirbtinį kvėpavimą skalbiniams
kiemuose, kur mūsų nėra jau, kur ką tik
pasibaigė vasara ir sustojo visi įpusėję kelionę
nematomi vaikiški dviračiai

kur upokšnių vandenys, prisigėrę keistų atspindžių,
nusimetė įkapes ir tapo laisvi nuo mirties,
nuo prisiminimų, aprišusių kojas, nuo visko,
kas gelia nemigo naktį, aną, kurios seniai nebeliko

kas aidi giliai rūsiuose kaip bažnytinės
giesmės, jei jos dar prisimena Dievą,
jei jos dar šildo mirusias mano močiučių
lūpas, iki šiol man gyvas

iki šiolei prisimenu įkalnę, kur sunku buvo kilti
su dviračiu, aguonų eiseną Ukmergėj,
senelių sode, kur alyviniai vasaros pradžioje
buvo baltesni už bet kurios miegančiosios krūtis

vidurvasaris

vabzdys man nežinomas svirpia skersgatvio
sienoj, matydamas dulkes ir karštį, suvytusią,
savin neviliojančią žolę, matydamas mūrinę arką,
prie kaktos pridėtą šaldančią tavo ranką

matydamas įrašus vaiko pirštais Šv. Mykolo
gatvėje ant remontuojamo namo stiklų,
matydamas vandenyną, gyvenusį
čia, šiuo adresu, prieš tūkstančius metų

matydamas mane, kai dar buvau vaikas,
kai dar nebuvau žinojęs, kad galima
pasislėpti virtuvėje, klausytis partitų
ir rašyti eilėraščius apie išneriančią Ofeliją

šitam pragaro karštyje

balandžių burkuotėj imi atpažinti save,
pėdinantį į mokyklą, pėdinantį į patį
pragaro dugną, kur verdamos ne vien
vermišelių raidelės ir skaičiai

– kas tu esi? – klausia mokyklos sargas,
o tu negali atsakyti,
– kas tu buvai? – klausia blizgi uniformos
raidė, ištrūkusi tau iš skverno

ir vėl negali – tikriau, niekad neatsakysi,
nes nežinai, nes žinai: jau nebesi tuo,
kursai stumia prišalusią durų geležį
aštuntą valandą ryto

– o visgi, kas tu esi? – klausia
aukštyn pasislinkęs laikas,
– tai visgi, kas tu buvai? – klausia
suspaustas tarp pirštų raudonas serbento lašas

angelas, ieškantis išėjimo, angelas,
ieškantis dūmtraukio, kad nesėkmingai galėtų
pabėgti, angelas, ieškantis smalkių malonės, dūmų,
kad sušiltų rankas pagaliau šitam prakaito karštyje

vaikystės bute iš balkono žiūrint į Nerį

o paskui tu išmoksi skaityti, dėlioti
skaičius, vėliau – siūti sagas ir lygint,
geriausiai tau seksis užuolaidos,
papilkėjusios tiulio užuolaidas,
nes jos, kaip ir tu, mėgo žiūrėti
į tamsą, kur kartkartėm galėjo
praplaukti garlaivis

papasakot viską

miestai, užberti smėliu, pusiau
užspaustom akim, namai, kuriuose
liko įjungtas kažkieno pulsas,
kvėpavimas, išmintis, sarkofaguose
skaidriai sudžiūvus serbento uoga

kur liko kraujavimas, pasibaigęs
pavasariu, kūdikio burna, pilna
laimingų ašarų, kur liko proskyna,
saulės nušviesta, vedanti pirmyn,
siaurėjanti iki tako, iki plyšio tarpdury

kur šviesa nelengvai prasirango
galop tapdama vieninteliu spinduliu,
vienintele tviskančia juosta,
gija, vadinkim kaip norim,
tačiau ji dar gali papasakot viską

Paryžius, pro langą, lyjant

senutė iš niolikto amžiaus, tarp alijošių,
kaktusų, dulkių: neužtrauktos užuolaidos,
apmusijusiai dega visos įmanomos
lempos, ji rūko

pilnas daiktų kambarys, svetimas,
svetimos, prirūkytos žaliuzės,
svetimas vyras pilkame TV ekrane
bučiuoja svetimą moterį

šviesa kambary kabo lyg nuoskauda,
kaltinimas visiems, kas kaltas
dėl mirtingumo, dėl nepradėtų kūdikių,
dėl visko, kas prieš karą ir po buvo prarasta

tarsi iš ankstesnės patirties –
lietus ar vaizdas, kurį vis atsimeni
tarsi pats būtum buvęs tam kambary,
tam bute, kur nieks nekvėpuoja

nekvėpuoja niekuo, net lietus vengia
pažvelgti vidun, pažvelgti ten, kur uždrausta,
kur manęs niekada nebuvo, o rodos – niekad
neišėjau, nes, kas žino, gal aš ir esu toji senutė

vaikas, žaidžiantis smėly

vaikas, žaidžiantis Nidoje smėlio uostuos,
man šventesnis už Budą, paliekantį savo šeimą,
savo kareivėlius, besisukančius atgimimo
rate, kurį gali patikrint teisėjas vienintelis – vėjas

tik jis gali skaičiuoti akimirkas upelių
dugnuos, kur veidrodžiai tyli, tačiau nuolat
atsikartoja išnykę pavidalai, tik jis moka
švilpaut per medinės griūvančios šventyklos plyšį

tik jis ir tas vaikas gali eit susikibę už rankų,
nematomi, nelydimi, nesergstimi, nenuspėjami
paukščių, ant pečių tupiant šešėliams, jų
šešėliams, kurių nepaveja jūra

tik jis ir tas vaikas, nepamirškim to vaiko,
gali žaisti smėlio bokštuose, iš smėlio dėliodami
amžinybę, kuri štai ir kalbina mus
mėlynais, snaudžiančios jūros liežuviais

niekas nepasikeitė

kur vaiko šešėlis basas atsargiai per skersgatvį brenda
sulėtintam filme, ir matos, kaip vėjas praveria langą
Pylimo gatvėj ir skrenda popieriaus lapas, kažko aklinai prirašytas,
rąžais, išeini į kiemą, o upės vienodas ratas tas pats, ačiū Dievui:

rytas

IV

neatpažintos

tūkstančius metų neskaičiuotas vėjo greitis
per valandas, neįrašytas į sniego gniūžtes,
į vyzdžius, išplėstus į baltas dėmes,
baltas paklodes, sutinkančias traukinius,
sutinkančias vaiduoklių kūnus, įvyniotus
į sniego marmurus, į auksinius prakaito
indus, kur peri neatpažintos metalo paukštės

eilutė. miestas

pasilenk prie eilutės, kol jos nenuplovė lietus,
kol lietus nenuplovė Antakalnio kedrų, o vynas
liko laukti tos šventės, kurioj jau mūsų nebus –
ten suspės tiktai tiltai, albumai, smėlynai

pamiršai, kad kasdienis medus tampa įpročiu,
svorio jėga pasitraukia toliau, į pirštams nematomą tylą –
ir brėkšta atsibudusio veidas, jam tenka kitas
dangus, ir kita pabaiga niekados niekada nenutyla

ką paliksi? ką meilės žaidimuos atras kitas
kūnas? šešėliais vos pridengtas miestas? eilutėje
liekantis laikas sustabdys jį akimirkai, kol dar vienas
vaikas peršoks upelį ir jų vasara baigsis staiga

pasilenk prie eilutės, kol jos neužstojo dangus,
kol dangus neužėjo ir laukas neskendi šešėly,
kol dar atviras langas ir dar nelyja lietus,
pasilenk prie eilutės ir matysi – ten lėlės

užminga laimingos mergaičių skreituos
ir drugelis praranda pusiausvyrą, lenkdamas
miestą, o toliau, gerokai toliau, kregždės piešinį
gyvą virš marių, sakytum nedrąsiai, išbraižo

ar dar reikia, dar reikia kalbėti? pasilenk –
ir tave susapnuos tavo miestas
tarp upių, o išties tavo Rexus –
tave atpažįstantis laikas

išvažiuojant iš miesto

ir kambary atsiveria krantinė:
tu kraunies daiktus ir tuomet iš rūko
išnyra šviesos, cigaretę rūko vairuotojas
ir klausia, ar kada važiuosim

Šekspyras jam nereiškia nieko,
o tolstant miestui mums galbūt telieka
pravėrus langą žvilgtelti į miestą,
kurį palieku ir kuris palieka

be tragikos jokios gali ramiai ištarti,
kad tai, kas vyksta, vyksta vieną kartą –
anas drugelis ant palangės ir antai
jau rudenėjančios, pailsusios sūpynės,

keliauk tolyn! ir tik tegu suspėja tas tavo
balsas įsiminti viską, o tai, kas lieka užriby,
tetviska kitiems pasauliams regima šviesa –
aniems – vis tiek tesi subraižytos, senos plokštelės diskas

tylinčios lovos

tu sulėtini žingsnį ir jau gali tave pasivyti
kitas laikas, kuris kažkada atsiliko –
kažkada neturėjo ribų, tarsi pelenas
skraidė, kol vėjo staiga nebeliko

ir pranyko peizažai, jie tapo šaltais
natiurmortais, ir pranyko žaizda,
tau, prisimeni, griuvus nuo dviračio,
skruostai, nubučiuoti agrastų dygliukais

laužo dūmuose kostint akyse patamsėdavo
lyg prieš liūtį lauke, lyg prieš naują
ateinančią šviesą, ją senelis uždegdavo
temstant ir lėtas muselių *adagio*

lig užgęstant daužydavos palei lempos kraštus,
o už mus jie kas vakarą melsdavos –

štai dabar tos dvi tylinčios,
jau neužmiegančios lovos

per greitai

pralenkti juk galim tik tuos, kurie
bėga per greitai, kurie žiūri
ir mato, kaip pėdas jų semia lėtai
ji, vis sraunėjanti Leta

tik tuos, kuriuos sergėja dulkės,
o kietis išdygsta kieme
tiesiai prieš pat langus surasdamas
nepatogią, bet geistą, vienintelę vietą

tik tuos, kurie atsitraukia greičiau
negu žvilgsnis į nieką pavirsta,
tik tuos, kuriuos slenksčiai baugina,
o patalas žada putotą nelaisvę

tik tuos, kurie gula išaušus,
o kelias, kai miestas dar miega,
kai nejuda paukščiai nei sniegas,
o jie vis per greitai, per greitai dar bėga

(daug kartų) girdėta istorija

kūdikis taškos vonelėj –
kas jam klevas,
langas, palėpė, ašaros,
byrančios uoliai

įnirtingai jis taškos,
rankom skardinėj
erdvėj kurdamas
kosminį tvaną

kas jam – veidas,
paremtas alkūnėm,
paralyžiuota šviesa,
akiduobių gedulas

kas jam – turtas,
tilpęs batų dėžutėn,
kas jam – strėlė
į nedidelę baltą katytę

jiems teks išsikraustyt
iš čia – vasara baigės,
nors kūdikis taškos vonelėj
ir ašaros krykšdamos maudos sykiu

herbas ar skaičius

jeigu ištiesi delnus ir užsimerkęs
ilgai juos laikysi, gali taip atsitikti,
jog jie taps veidrodžiais

arba juos užpildys naktis kaip lauke
paliktą tuščią paprasto balto stiklo
lėkštę, kur buvo rinkti juodieji serbentai

jeigu ištiesi delnus ir užsimerkęs
ilgai juos laikysi, iš ryto gali ten rasti
vieną seną kapeiką su aptrintu Iljičiaus veidu

arba jei tau labai pasisektų –
nuogą mažą Venerą, juokingom
penkių kapeikų didumo krūtim

blogiausiu atveju, jei užsimerksi,
ištiesi delnus ir nieko nerasi,
tai dar ne blogiausia

jie liks tušti
kaip išdžiūvusios
ašaros

prieš griaustinį. Užupis

tvenkiniuos atsispindintys gluosniai
sugauti neregimo tinklo, suimti
nematomų pirštų, paklūstantys galiai,
kuri stabdo ir liepia budėti

liepia budėti juodam drugeliui, jis tupia
tau ant peties ir nedelsdamas, tarsi būtų
užmiršęs ką, leidžias ranka, peršviečiama
kaip pirmojo alyvinio odelė

liepia orui išbalti, tarsi jis būtų kaltas,
tarsi būtų sugautas ką darant negera
kaip vaikystėj, kai pameluodavai
ar pamesdavai namų raktą (ir neprisipažindavai)

liepia lapui gedulingai sklęsti pavėjui
atsisveikinant su tavim, su manim,
su visais, kurie pasiliko nekritę,
kurie išlaikė, o jis ėmė ir krito

vasaros pabaiga

boružė, žiūrinti į ugnį,
ramiai, nemirksėdama
atlaiko raudoną, skaistų,
vėjuotą jos žvilgsnį

jai jau metas žengti
ant ešafoto, o ji vis dar žvelgia
į liepsną – tarytum paskutinę
akimirką pagaliau įskaitytų apokrifą

tarytum beprotiškai geistų akimirkai
tapti mažyte ugnies moterim,
kuri moka sekmadieniais, miegant visiems,
ant nugaros plaukti nuoga per lietų

tarytum norėtų ta moteris
atsisveikindama pasisupti tamsoj
sūpuoklėse, užmiršus visai apie
lūkuriuojančią seserį giljotiną

baigiantis spaliui. mano palangė

nuo vazos krašto sraigė nukrito
ir susirietus užmigo, sraigė –
visai kaip tu, tik pižama jos kitokia –
pursluota, drėgna, kaulinė, tavo –
su mažais, kažko išsigandusiais nykštukais

jeigu sapnuosi iš aukštai krentantį vandenį –
sykį taip buvo jau – pasidengsi tiršta,
nepermatoma mėnesiena ir niekada negalėsi
susapnuoti manęs, mojančio tau
iš kito, ką tik pasiekto kranto

o jeigu sapnuosi prirūkytą vaikystės
laiptinę su amžinai pravertu langu
ir dar mažą mergytę antram aukšte,
prispaudusią nosį prie stiklo, nenustebk,
ji ir dabar tau parodys rausvą smailą liežuvį

nieko neparašyta

reikia išmokti žiūrėti tyloj į degtukų dėžutę,
kuri neturi sparnų, todėl niekaip negali pakilti
su bundančiais mudviejų pirštais ir kristi tolyn,
kur nėra nedegios ateities, ten, kur tik spindi
paveiksluos užmigusi moteris ir užsimerkęs,
apžiojęs krūtį jos vaikas

nė vienas nežino, kaip reikia žiūrėti
į laužą, į liepsną, į mažą, dar neužaugusį kūną
degtukų dėžutės, ant kurios dar nieko nėra
įskaitomai parašyta

sykį matytai žuvėdrai

prasilenk su manim, kad tave nuskalautų banga –
ten, kur skendo tas angelas, kriauklę panirusiam
kėlė tartum bučinį miegančiam vaikui, atsargų
ir lėtą, šaka vandeny sublizgėjus žaliai
iš šešėlio tarsi atsigėrė ir spindėjo toliau,
kol drugelio sparnai ten nuo kranto ūmai
pasikėlė kaip vėjuoti sudžiūvę vainiklapiai,
permerkti saulės šviesos, kaip karoliai
iš smėlio – kaip žadėta, ir vėlei
nugrimzdę į smėlį

patarimai drugeliui

plaukti per orą, išmokti laikytis ore,
garsiai nepeikti žiedadulkių, posūkį
ties upe daryti atsargiai, valso tempu
sukant ties lūžusia tuopa, kol raudono
plytgalio kampas pasivaidens
iš srovės, neperšlapti kojų, kita vertus,
nepamiršti, kad pajusti kvaitulį dera

būdamas vaikas, tai yra pirmą gimimo
dieną, gali tūpti ant karuselės, vėliau
nebeverta, matysi, trečiąją dieną norėsis
tik miego, akys varvės, prisiminsi – per pirmąją
liūtį gulėjai ant žiedlapio rožės, nors mirtį prieš tai
matęs buvai tik kelioms užsimerkusioms
žuvytėms tingiai, be galo tingiai praplaukiant

mirusieji

mes negirdim jų žingsnių, tačiau jie yra,
mes negirdim jų balso, tačiau jie juk kalba
per miegą, ir mėlynas angelas pučia raudonas
bures, nors mes vis negirdim, nenorim
jų balso, bet lieka kažkur šitas aidas,
jis vejasi, bėga, atsisuka, petį ar pėdą,
ar galvą užmigus paliečia –

aš kaip tąsyk – prieš tūkstančius metų –
tau tą tylėčiau, jei žinočiau, kad jie neateina,
nekyla aukštyn – po žeme

taškas

lietus, nubraižęs drėgną ryto schemą,
iš lėto trauksis šiaurėn, ir iš tolo
stebės, kaip leidžiasi drugelis aikštėn,
o rūkas bėgdamas išvengia molo

kaip paukštis kyla atsargiai lyg vaikas,
bijodamas nubust, kol randa krūtį,
kaip sukilimą laimi priešai, o ne broliai,
ir tu drebi prie antklodės prigludus

tai sapnas, šaltas sapnas, miego sese,
kur geležinkelis ir ežeras už lango,
lyg antkapis ir jo vaiduoklis kūnas
gužynių eitų, kol palies kas ranką

iš kito kapo, ir tikriausiai rūkas
vėl grįš namo kaip buvo pažadėjęs:
vagonas plaksis vėjyje kaip krantas
pro langą žiūrinčiam, o vandenys

suspėja priglausti atspindžius
į savo gilią pilį kaip spindinčią ir tylią
naštą, bet vaiko, vaiko mesteltas akmuo
štai sklendžia – ir nyra į beviltę srovę,

taškas

V

nuprausti dulkes

ir kada nors liks paskutinis darbas –
nuprausti dulkes, švelniai suguldyti,
nebūtinai prie krašto ar prie sienos,
nebūtinai po dvi ir net nebūtinai po vieną

sakau tau, bus tai paskutinis darbas,
dabar telieka rasti, kur pirmasis

taisomo kelio ruožas

juoda boružė, prilipus prie stiklo,
pilna smalos, pilna neįmatomų
judesių, bandanti išsaugot tai, ką
dar galima šitame karštyje, šitoj
smogo apgultoj prieblandoj,
kur nelieka jokių pėdsakų, prietarų,
pėdkelnių, priesakų, tik lėtai judanti
įkaitusių metalų procesija ir vienui
viena smalos prisigėrusi boružė,
kuriai tiesiog nepavyko

kurį pasigavo pauzė

balandis, apsnūdęs, sakytum, šlapia pirštinė, sakytum,
vienkojis stebuklas, stabukas, stela, galvojanti
apie namus, apie skilusias čerpes, apie išlikusias
čerpes, apie Algimantą Kurą (jis turi čia dirbtuvę),
apie naivų vaikišką žiedą, rastą ant dar neištirpusio sniego,
apie tavo karščiuojančią kaktą (pastebėjo pro langą),
apie tavo rankas, valančias skudurėliu ką tik prieš
saulę iškeltą knygą, išimtą iš lentynos kaip žvaigždę,
kuriai tiek mažai liko, kol temstant ją pastebėsim
ir ji įsigers į mus kaip tas balsas, kurį niekam nematant
pasigavo pauzė

dar vienam šviesmečiui

rankos, pajutusios dugno reljefą,
burna, matuojanti oro gylį,
skaičiuojanti prisikėlimo galią,
varžą ir įtampą

upė, nustojus sruventi, nustojus kramtyti
skenduolius, paukščių klyksmus ir akmenis,
balandžius, kuriuos Nojus kadaise
saugiai išleido į laisvę

verksmas, kurio neapsaugo, kurio nenusineša
vėją beveik iškvėpavusios sienos: sniego betonas
uždengia krantą kaip sceną ir surakina
drugeliui sparnus dar vienam šviesmečiui

žingsniai

troškulys, tekantis tavo kūnu, veržias gilyn,
ieškodamas kitų troškulių, kitų atvertų burnų, kitų
ašarų, kurios laša kažkur sekundėmis svetimoj,
tuščioj mėnesienoj

kažkur, kur dar gali būti tavęs, palikto
anose fotografijose, anam neišbūtam laike,
kur liko vien anie,
seniai išaugti, negyvi troškuliai

tuščioj erdvėj, kur dar virpa liepsnotas
degtukas kaip lašas gyvybės vandens,
ištįsęs stingstančioj kažkieno
rankoj

jų nėra, jie išdžiūvo, tačiau gali juk nujaust,
kaip virpa kažkas, kai vėjas pakeičia kryptį,
ir tas, kas žvelgė atgal,
nusisuka paskutinįkart

laikas jau! nėra tavęs, niekur –
drėkstančios akys išduoda:
pjesė užsitęsė, aktoriai scenoje stingsta ir verksmo
priepuolis tik pagreitina krentančią uždangą

maža to, nežinia kieno žingsniai
ima aidėti tamsoj –
to, kuris gedi tavęs, ar to, kuris artina
niekad negedinčią tamsą

išlyginti skalbinius

išlyginti skalbinius, išdėlioti nedidelėm krūvelėm pagal spalvas,
baliklio rūšį, pagal susidėvėjimo lygį, pagal vietą spintoje,
pagal naudojimo intensyvumą – mėgstamiausius arčiau spintos
durų, arčiau išėjimo, arčiau varnėnų, kurie vis tiek grįš pavasarį

su pavasariu, kai trokšdavai neatsibusti,
kai trokšdavai neatsibusti vienas
geismų tramvajaus vienviečiam vagone,
vienvietėj nesančioj laimėj, be jokios blančos ar stelos

su laukinės anties krykštesiu Vilnele plaukiant prieš srovę, prieš debesis,
prieš lėtą vandens agoniją, prieš aptemdytus miegamuosius, prieš
nemigą, puolančią kaip žuvėdra, ginanti savo vaikus, melancholijai
skverbiantis vis gilyn, kur jau nėra nei dugno, nei prabudimo

kur jau negali būti jokio pasiteisinimo, jokių ne vieton padėtų daiktų,
išskyrus nešvarius, išmėtytus skalbinius, kurių jau nieks nedėvės
bent jau šią naktį, kai visi išguiti melancholijos šunys sugrįžta
būriu po langais dainuoti nuolankios žindomų ėriukų lopšinės

nuotrupos apie Dievą

tuščias, skurdus horizontas; stiebas, įkaltas vilnims tyliai dūzgiant;
ešafotas ten, tolimam ekrane kažkur; stebi žiūrovai, pilnos jų salės,
norėtų paliest tą mirtingąjį, akimirkai tampantį Dievu, tą sekundei,
ar kelioms bent, tampantį tuo besvoriu, žingsnių nebeskaičiuojančiu
angelu

angelu, kuris palūžo, nes neturėjo ieties, nes neturėjo liežuvio,
neturėjo namų, kurie nepaliktų jo kūno ant sniego, ant virvės,
ant kryžiaus, ant sunaikinto, neregimo slenksčio, kur guli nuogi
ir čiulba beprasmes melodijas jie, kurie myli, seka namus, kurie liko
anapus, guli jie

anapus kitoks horizontas, stiebas nemato, tik girdi, kaip kala vinis,
kaip prikala jūrą prie kranto, kaip vaikas pasimetęs, basas, vienplaukis
ima kažką už rankos ir pavadina tėvu, pavadina savim, pratęstu,
esamu, tuo, kuris bus kažkada ir net šiandien gal buvo

Dieve, kursai tebesi, kursai būsi, jų dūzgiantys ginklai nemato tavęs,
negirdi, kaip paprastai atsikandi tu obuolio, kaip prieini prie žmogaus
Halės turguje ir paprašai cigaretės, neturėdamas net degtukų
uždegt mano neūžaugai, nuolat perlytai, sielai

septyniasdešimtieji

prieškarinio teatro koridorius, inkščiantis liftas,
pusgyvis budinčiojo stalas, užversta registracijos
knyga, akvariumas be žuvyčių (su neskaidriu vandeniu,
gleivėtom žolėm, pajuodusiu smėliu), pilkos lubų plytelės,
pageltusio stiklo šviestuvai (jau ne septyniasdešimtieji)

buvusi balerina atsargiai perkelia koją per šiukšlių krūvą,
dar vieną, įeina į dešimtmečiais neremontuotą repeticijų salę:
išardyti veidrodžiai, kampe balti (ne, ne jos, kažkieno)
bateliai (gipsas, oda, satinas), padengti tinko sluoksniu, lango
ekrane, panašus į alkaną, pudruotą, smailianosę lapę – apsenęs,
liesas veidas šmėkšteli kaip tobulas horizontalus chirurgo pjūvis

greitais, nekantraujančiais žingsniais užbėgti laiptais, į patį viršų,
nusišypsoti budinčiam, jo akys kaip visuomet sužvilgės,
pažiūrėti į veidrodį, per langą, kur praeiviai lietuj dar matuosis
skėčius, matuosis žingsnius per balas, paskui persirengti ir pagaliau
sulaukti, kol repetitorius įjungs visas šviesas, muziką
ir Romeo atsargiai paims ją už alkūnės
(dar vis septyniasdešimtieji)

staiga atsiminiau

senoj cinkuotoj kriauklėj
kažkuriam sode, kažkurį
kažkada praėjusį rudenį
tebesiglaudžia lapo fragmentas

lapo brėžinys, lapo žemėlapis,
tiksliau, lapo vortinklis,
tapęs beveik visiškai atviru,
tai yra savim ir tai yra kitais

akis

Per užuolaidas, per visas įmanomas užtvaras, kur prasibrauna akis;
arba kur ji lieka už sienos, užriby, iekodama landos, ieškodama
akimirkos, kur
patenkintų savo geismą, savo norą tapti kalta, pažeidžiama, tokia, kaip
visos, susilieti su minia, apsimesti, kad jai nerūpi, ir už tą vieną
nesaugumo akimirką, kad galėtų nedalyvauti pasaulio valdyme, –
ji sumoka, daug sumoka

Ją pamato, ją įtraukia į sąrašus, liepia mokėti mokesčius, susirasti būstą,
partnerį, įrašo į kurią nors barikadų pusę, liepia nevaikščioti nuogai,
liepia
praustis nuogai, bent iki pusės, liepia daryti pritūpimus ir likusią mankštos
dalį, antraip imperijai ji gali būti fiziškai ir juridiškai neveiksni, nurodo
lankymo valandas, registracijos žurnale pažymi, su kuo ir kada susitiko,
miegojo, kalbėjo, žiūrėjo

Beje, žiūrėjimą irgi riboja įstatymas, galima naudoti tik tą šviesos srautą,
kurį patvirtina aukščiausieji valdžios sluoksniai, nematomi, iš pradžių vos
juntami kaip danties skausmas, paskui kaip spyris į nugarą tamsoj,
skersgatvyje, kur pirmąkart krikšto kraujas viršugalvy –
„sveika atvykus, akie“,
ir daugiau jokio lygybės ženklo, – tik miręs nuogas šaligatvis

radijo taškas

nuogas, paklydęs medis ligoninės kieme,
kur vėdinami chalatai, o prislopintas krūmas
neišduoda slapto išėjimo į praeitį, užverstas
plytom jis tviska kažkam, kas seniai jau mirė

tarp skalbinių žaidžia vaikai, veikia radijo taškas;
kuriam koridoriuj, rūsy, laiptinėj susitiksim? ar blykstels kraujas
iš perkąstos lūpos ir, galimas daiktas, medis taps malkom
ar bus apeitas kelių sanitarų su sunkiais, linguojančiais neštuvais

tamsiais rūbais įžengs čia naktis, neabejojanti,
tamsiais vėlių rūbais, negąsdinančiais, nematomais
niekam, netgi tau, mieloji,
netgi tau – medis, priblokštas prie jau neišgydomos sienos

būtent todėl šitas medis, vienišas paklydęs medis
vieną naktį išeis iš ligoninės,
iš miesto,
iš pasaulio

ir visai nesvarbu, kokiu chalatu jis dėvės –
iškrakmolintu, išskalbtu, ką tik išlygintu mylinčiom
rankom ar iš mirusiųjų pasaulio, kur radijo taškas
tikriausiai vieną naktį praneš:

aš nenoriu išeit, bet nenoriu ir grįžt,
ten, kur tavęs nėra, arba ten, kur esi,
bet kur medžiai kiti niekad nedėvi mirusių,
nuo skalbinių virvės nebepabėgančių chalatų

žmogus be kojinių

žmogus be kojinių, laukiantis Dievo,
man yra artimesnis už muskulą,
kontrabandiškai laukiantį pripažinimo

tą, kuris gali suniekinti kitą, neištariantį
„r“, kuris sakosi įžiūrįs per dvigubus
akinius vidaus degimo – svetimos sielos – variklį

tą, kurio pokalbį su savim riboja vaizdas
į jūrą, kondicionuotas oras, konditerės
paslaugos, cukruotas paslėpsnių masažas

tą, kuris kalba daugiau, negu geba, žolė patvory
jo kalbos nesupranta, ji auga plačiau,
nepaisydama nerišlios jo painių nuorodų abėcėlės

tą, kuris meldžiasi sau, suklupęs ant senų,
sutaupytų laikraščių – juose jubiliejiniai jo portretai,
iltinis dantis, puoselėtas silpnesniems priešams

tą, kuris moka prisidengti atimtu iš našlaičio,
tą, kuris temoka kalbėti išdavystės skiemenimis,
tą, kurio balsas pats nebeatpažįsta, ką čiulba

žmogus be kojinių, vienišas, laiptinėj rūkantis
po radiatorium ką tik aptiktą nuorūką, yra laimingesnis
už tą, kuris ką tik save vėl pamelavo pasauliui

senyvos skalbėjos. nežinomo autoriaus darbas

senyvos skalbėjos vis dar laiko rankas,
sudėtas ant kelių, vis dar kvėpuoja

anuo, sunkiu šimtmečių oru,
kvepiančiu žibalu, naftalinu, degančiu popierium

nušveistais kardais, kalavijais, Miloso venerom,
svetimais angelais svetimuos tobuluos altoriuos

kvepiančiu svetimais daiktais, svetimom surūdijusiom
mitologijom, jau nepasieksiančiom mūsų

jau nepasieksiančiom nė vieno iš tų,
kurie vaikščiojo čia, siaurais šiaurės skersgatviais

kurie vaikščiojo pirkti miltų, pirkti druskos, alaus,
pirkti moterų, pirkti savęs be nuolaidos

senyvos skalbėjos vis dar laiko rankas,
sudėtas ant kelių, ir niekad vidury gatvės nesišukuoja

no exit

sėdintis ant kėdės
mato tik sieną,
jei, žinoma, nepasuka
galvos į kairę ar į dešinę

tačiau ir tuo atveju
jis mato tik sieną
ir siena mato jį,
sėdintį ant kėdės

geriausiu atveju,
jei jis pakels galvą,
pamatys tik akinamo
baltumo lubas

bet jokių plazdančių kirų,
jokių jos pirštų prisilietimo,
tad nebus jokio Mozarto –
dvigulėje žiemos karalystėje

obuolio apžiūra

obuolį galima apžiūrėti iš visų pusių,
bet jis vis tiek liks nepravertas. Akys
tegali išmokti jo sieneles, jo kotelį,
tačiau negali nė žodžio ištart sėklutėms.

Jos negali net suvaldyti šviesos,
krentančios ant palangės, kur jis
padėtas, kad geriau nunoktų. Jos
negali mest priekaištingo žvilgsnio

jam, kad dar nešvarus, nenuplautas,
nesupjaustytas, kad nekyla
link gomurio. Akys išvis nedaug
gali, nebent apžiūrėti įdėmiai

jo senatvės dėmes, jo mėlynes ir įdubas,
kurios rados jam kritus ant cementinio
šaligatvio ir, žinoma, mėlyną kirmėlaitę,
kuri jau susiruošė jį lankyti

sapno katalogas

seni, nežinomos paskirties daiktai,
plastmasinės lėlės, mechanizmų dalys, vaiko verksmas
išlikęs nosinėse, vyšnios karkasas, marionetė,
be virvelių, be liemenėlės, kiemo žibinto nutviekstu *mons veneri*,

kažkokie instrumentai, kurių niekada nemačiau,
bet kurie matė mane, gal druskos kasyklose, gal prie
mokyklos durų, gal gulintį sniege
kaip vyno prisisunkusį meteoritą

gal pelkėse po pamokų bandantį šokinėt kaip gandrą
ant atsileidžiančio ižo – kas matėt, prisipažinkit,
kas sudėliojot tuos daiktus, prisipažinkit,
taip sudėliojot, kad jie ėmė nebepaklusti

ėmė gyvent savo gyvenimą užribiuos, užkampiuos,
ten, kur negalima, ten, kur viskas užžėlę varpučiais,
ten jie ėmė gyventi beprasmiškai kaip kablelis tuščioj,
neapgyventoj pastraipoj, kaip tuščiam voke – laiško eilutė

kaip nebežinantis lašas, praardęs voratinklį –
kelias atviras, sustok ir paklusk, tačiau
nėra kam paklusti, nėra kam sustoti ir aš vėl išeinu
į niekur savęs – kaip kadaise išeidavo vandens ir duonos

Alvydas Lukys. Iš serijos „Laike“. Pabaiga #6, 2002

jam trūksta kelių, keliolikos stipinų
tam apnuogintam Viešpaties ratui,
nekalbant apie padangas, nekalbant apie

žemę, kuria turėtų riedėti po darbo
drauge su broliu, draugiškai
taškydamas netobulas Vilniaus balas

nekalbant apie staigius posūkius –
lenkiant, kylant, leidžiantis, nekalbant
apie tai, ką justų pririštas prie krautuvės

nekalbant apie tai, ką justų
laukdamas šeimininko, atremtas į
kitą, irgi pririštą, labai apvalią ratę

ne! jis stovi išpreparuotas,
bevalis, beveik bevardis, netekęs
stuburo, balso, kvėpavimo

nesisukdamas primena vienišą
žvaigždyną, isteriškai tviskantį
stebintiems, nors jo niekas nemato

jam trūksta ne dinamos, ne gumos,
stipinų ir mynėjo, Alvydai,
jam tiesiog trūksta dviračio

Alfonsas Budvytis. Gatvė. Maskva. 1985. fotografija

ir tu daugiau niekada neatsakysi
į mano laiškus, skuduro sese,
lipanti laiptais, laidojanti save
kasdien po trupinį, po saują

toj stotelėj daugiau niekada nesustos
autobusas, nuleistom padangom,
surūdijusiu kėbulu, išplėštom sėdynėm,
ten, kur jau galima ir be bilieto

kur neatpažinti medžiai jau dengia
nuogą jo kūną, o šoferio gėlą
dešimtmečiais plauna dulkių lietus,
sese apdriskusiais rūbais

ten už kampo jis geria pigiausią alų,
ištiesęs kojas žolėn, nebijodamas
svetimų akių, jas dešimtmečiais irgi
matydavo per veidrodėlį

jau nebereikia čiulbėti:
„kita stotelė...“, jis tiesiog gali
įkvėpti dar vieną ir, greičiausiai,
gaivesnį gurkšnį alaus

pagaliau pagaliau stebuklas –
jam jau galima gerti alų,
o rūdim aptrauktas veidrodėlis
nebeišduos nieko, net vairuotojo veido

sese dulkėta suknia, mes čia abu, ant suoliuko,
ačiūdiev, ne kadre, bet mus irgi mato apmusiję
langai, naivi kirilica, svetimos sienos ir giliai
kambariuos vis kažko klausinėjantis vaiko balsas

mūza

mirštanti mūza mėgintuvėlyje,
mūza, kurios nekankino nuomaris, badas,
kitos nelaimės, dingę kartu su laiku, mūza,
kuriai dėl viso pikto kąsnį vis dar
už durų palieka, jei kartais persigalvojus sugrįžtų

ji saugo, saugo dar kažkieno įkvėpimą, mūza,
nepažinusi vėjo, tiesa, skaičius apie jį
kažkokiam nemokamam laikrašty, kai važiavo
metro užtemdytam tunely
nuo vieno sustojimo ligi kito

nuo vieno krašto ligi kito tuomet ji ūmai
paprašydavo atsegti suknelę tų, kurie kentė,
kentėjo, kurie vadino ją kale, kurie spjaudė
į veidą, tų pačių, kurie vadino ją mylima ir
spaudė krūtis, inkšdami iš aistros ir neapykantos

mūza, ji daug sykių už mūsų stovėjo
varvančia nosim, išsižergus tarytum gimdytų
ar priimtų atgal meilužį, kurį ką tik
prieš keliolika amžių paliko, ji mokėjo gedėti
sniege kaip vaiduoklis – iš tamsos ir vienatvės

mūza, net ir mėgintuvėlyje ji moka šypsotis
visiems, kuriuos perskaitė, kuriuos suskaitė
pirštais gosliais, visiems, kurie galėjo jai
būti bent kiek naudingi, mūza, išsiblaškius,
besotė, nuostabi, mirštanti mūza

dialogas. žiema

– palesinsiu zylę...
– neberk ant palangės...
– ji žiūri į vidų...
– pripras, ims gi belsti, prabusiu...
– norėčiau, kad būtum...
– ir niekada neužmigsiu...

tik debesys

lėlė, žengianti marmuro laiptais,
kažkieno nulipdyta iš molio, dailiai glazūruota,
nežinia kada, nežinia kieno pirštais,
nežinoma netgi tiksli jos gimimo diena

nekalbant apie vietą, nekalbant apie tėvus,
psichologinį klimatą šeimoje, nekalbant apie kitką,
nekalbant, kas pindavo jai kasas, sodindavo
ant geltono, pigaus kaip saulė skardinio puoduko

nekalbant apie kaimynus, kurie per užuolaidas stebėdavo
ją rūkant po tręštančiais laiptais, įleidžiant liežuvį,
bučiuojantis su paaugliais, kuriuos jau įleisdavo
į vakarinį seansą – tiktai nuo šešiolikos

gaila, tuščias tas lapas, kuriame įrašytas
jos vardas, jos širdgėlos, kai nebenorėjo gyventi,
retos, geidžiamos properšos, kai kartais savaitgaliais
gaudavo griliažinio torto ir po to – prieblandoj ją apkabindavo

gaila, jos istorija neturi pradžios: dviratis nuvažiavo,
įspaudai liko, bet ratų niekas nepamena, niekas
nepamena, kas jį vairavo, kada ir kokiom
aplinkybėm – švietė mėnulis ar saulė, debesuota buvo ar giedra

tuščias, netgi nepriverktas lapas, netgi nežinomas kapas,
kuriame nieks nepalaidota, kūno, deja, dar neliko:
tiktai neaišku – ji leidžias ar kopia aukštyn,
kur galiausiai vis tiek liks tik nestojantys debesys

primusas

skeveldrų, plytgalių, laikraščių, visa ko –
sandėliuke: seniai nenaudojamos malkos,
pasvirus stiklinė su pridulkėjusiu vandeniu,
mentolinių dėžutė, nebeatpažįstamos kruopos

bet štai pro langelį – obelų mėnesienoje
braido mergaitė, tiksliau, lieknas šešėlis
grėbliuoja apsnigtus lapus beveik bedančiu
eschatologiniu, sunkiai paeinančiu grėbliu

kai įžengia vidun, pasirodo tai ne mergaitė –
sulinkus ubagės šmėkla
paskenduolės akim, pastėrusiom rankom,
žeme besivelkančiom lapų pilnom rankovėm

sakosi čia kadaise gyvenus, netgi mylėjus,
atpažįsta, rodo vorų tinklus palubiuos,
šaukia juos vardais kaip žilvinus
tyliu, įsimylėjusios pamišėlės balsu

sakosi esanti viešnia iš praėjusio laiko,
rodo kažkieno nubučiuotų skruostų žymes,
akiduobes, kur kadaise žydėjo žydrai ir laimingai,
lagaminų pėdsakus, išraižytus dulkių stačiakampiais

prašosi leisti sniegą paversti į lietų, į sūrią dykumą,
o paskui atgal – į vienintelę ašarą, kuri vasarą sode
dubeny nebeskęstų – prausiantis, išskleidus plaukus,
dainuojant ar apsisapnavus

prašosi kasti sniegą, leist žvilgtelt
pro langą ar bent tarpdury surūkyt
vieną, dar anuomet sušlapusią cigaretę
ir atsigert iš kadaise sudužusio mano puodelio

kad dar tik vandens vidurys, kažkodėl sakau jai
tyliai Brisiaus balsu, bijodamas, kad ją atpažins
senas šaukštas stalčiuje, sulinkusios batų dėžutės,
ar, neduok tu Dieve, primusas, seniai apakęs gonkely

tik ne tą

ir tas vėjas sūpuoklėse,
ir jis pasirodė netikras –
neišliko po visų tikėtų išbandymų,
pailgoj numylėtoj dėžutėj neradau jo

man pranešė apie jo silpnybes,
apie tai, kad buvo paimtas į nelaisvę,
nespėjo pasitraukt su visais, jo nė vienas
neįsirašė į savo užrašų knygelę

niekas neperžegnojo, neapkabino,
nedemobilizavo, neįtraukė į giminių
sąvadą, nesutuokė ant geležinių
turėklų prie mano, tik mano Nėries

taip, turėjo silpnybių, neneigiu:
mėgo gulėt erškėtrožių krūmuose, erzint dyglius,
mėgo nuo kopos stebėti, kaip nuogos maudosi
moterys, penktadieniais mėgo ir dar stipresnius gėrimus

tai iš ko aš pažinsiu, jei dar atsiras?
gal paskambins kas naktį iš kažkelinto
stoties perono ar iškels iš lėlės vežimėlio,
rūdijančio rūsiuos cokoliniam aukšte

gal ištrauks iš veidrodžio, kur kitados būta durų,
ar atnardins iš jūros, iš krakmolinto debesio,
atspės iš sutrūnijusio kryžiažodžio, sutvarkytų tądien
kambarių, atsargiai išims iš vaiko lovelės

o jei kas nors tyčia perleis jį, pirktą
sendaikčių krautuvėje, voratinkliais apneštais
plaukais, stebėtinai panašų, beveik tą –
tik ne tą, ne mano

pažadas

nusiplauti kojas,
lėtai įlipti į lovą
ir susapnuoti angelą

angelą suodiną,
nubrozdintais keliais,
angelą pabalusiom lūpom

paskui nupraust jį sniegu,
suteikti jam vardą, aišku,
kaip nors išgavus pažadą

kad daugiau niekada
nemiegos
po seniai susprogdintu tiltu

VI

išplėštas puslapis. pasaka

sniego šaly seserys ieško rožės –
stingdamos rankos lėtėja, marmuras
lieja pirštus: krentantys kūnai,
supančioti gruodo vystyklais,
dar bando kopti į šviesą,
bet jos niekada nebebus,
nes šis puslapis ėmė ir baigės –
tarytumei jų (o ir tavo galbūt) kūdikystė

nešusios dangų

kontūzyta siela, ji šlapinas tarp žydinčių alyvų,
prisimena dangų, kurį prarado, kuris nutolo
kaip vaizdas vaikiškame žiūrone, kurį sukaliojant
matydavos spalvotų, beveik neįmanomų stiklų geometrijos

neatšaukiamos, atgal neprikviečiamos abstrakčių
vaizdų slinktys, nieko nereiškiančios, vien brėžiančios
liniją, saugančią mus nuo mirties net ir sekmadieniais,
kai veržės iš visur purpurinės alyvos, kažkam nešusios dangų

vienintelė barža

barža, kurią tempei įsiręžęs, kuri stabdė tave
ir liepė ilsėtis, kuri neleido kvėpuoti, bet užtat barstė
gintarus tau po kojom, kuri privalėjo eiti į priekį –
ir tempti, ir tempti, ir tempti

barža, kuri buvo tavo namai, prieglobstis, vanduo
ir absentas, kuri buvo vienintelė kaip skenduolis,
likęs ant kranto švintant, kuri buvo kaip lūpos,
pravertos vandeniui išsipilti ir anaiptol – ne sugerti

barža, kuri liko kartu su tavim per kraują,
per nematomą, tyliai tekantį kraują, per užtvankas,
kurių vėliau neatplėši, lėkėt kartu kaip vaikai
su rogutėm nuo beprotiško kalno ir rėkėt, ir rėkėt

barža, kuri pavargo daugiau nei galėtų, kuri
mokėjo nurimti ir užmigti kaip kūdikis, barža,
kuri nepajėgdavo priešintis savo geismams –
per klaidą vėjas čia nepūtė niekad netgi nuo jūros, virpėki

barža, kuri nemokėjo gailėtis, kuri buvo lengvesnė
už ligoninių temstančią viltį, kuri staugė, stenėjo
kaip vilkė, praradusi kūdikį, mano nutriušus,
snieguos išsiraiviusi, dvokianti, mylinti vilkė

barža, kuriai nerandu pavadinimo, vardo
ir vietos, kuri niekada neprasitaria,
kaip lengva ją tempti, barža, nė sykio
niekam nesapnavus skeletų, barža, vienintelė barža

mano silfide

tu esi vienaskaita, nesikartojančios raidės,
daiktai, sudėti ne pagal abėcėlę, uždaras
ratas, kur kažkas įleido balandį, burkuojantį,
lesantį tavo sparnus, silfide, lesantį burną

lesantį viską, ko negalima lesti, lesantį,
lesantį, lesantį rato šaknis, rato linijas,
rato kvėpavimą, rato vidurius, rato sapnus,
mane, esantį tam rate, tavo krūtis, silfide

nerianti į vienaskaitą, į saldžią vienintelę
tremtį, kur nėra juodų kiparisų, nėra
mėlynų, sukryžiuotų, kadaise gyvų dar
lūpų, kadaise šnabždėjusių meilę, silfide

supratai, kas seniai laukia kryžkelėj?
atomazga, slenkstis, rankų švelni šiluma,
gyvas balandis, kuris jau įskrido
į tavo burną, mano silfide

dar apie valtis

valtys melduose, valtys užmirštos,
nurašytos, išmestos iš atminties,
prirakintos, uždraustos, nesuklijuotos,
pilnos žvynų ir nuorūkų

valtys, kuriomis kėliau tave
į kitą krantą, kur žydėjo
apleistos kalvos, kur plaukė apnuoginti
debesys – tinstantys tavo keliai

valtys, kurios atvėrė visas pagundas,
kurios kliedėjo, mėgindamos
mums padėti, valtys, plaukusios
be tikslo, valtys, pirmojo bučinio valtys

valtys, kurioms nereikėjo irklų,
kurioms viskas buvo leista ir duota –
kaip sniegui – krist, kaip striptizo šokėjai –
galop nusimest paskutinį – ir išsilaisvint

valtys, kuriose dabar juokiamasi, kurios pačios
jau juokias, kurios nedrąsios, sutrikusios, bailios,
kurios dar nepatyrusios, betgi jau plaukia,
jau plaukia, o ežeras jų neliečia

6:05, prabudus

kasnakt neriu į naktį paskui tūkstančius minčių,
kurių kiekviena esi tu, užsisapnavus, nesapnuojanti,
sapnavus tuos sapnus, kur pasirodau ne taip
apsirengęs, ne taip dėliojantis žodžius, svetimo veidu

ne tas, kuris gali nerti be naro kostiumo į žydinčią
pragarmę, kur atsimuša kažkieno palikta, prieš daugelį metų
neužgesinta šviesa iš svetimo koridoriaus, iš ten, kur mūsų nėra,
kur dejuoja kiti, sužeistieji iš kito karo, iš kitos, ne mūsų tikrovės

taip, vis taip – apie sniegą, vis taip pat – apie karą, kuris
nesiliauja, užtrunka, slepias, neišgydomai virpa vaikų akyse,
neišgydomai aidi uždarius visas ne mūsų duris,
už kurių tebelieka tūkstančius metų paliegę ir kenčiantys

kur turėčiau eiti, kad liktų šviesos, kad durys beliktų
tik vienos, kur aš pagaliau būčiau tuo, kurį tu nusipiešei
vieną nemigo naktį, tam, kad nerčiau ir nerčiau,
kad nerčiau

tamsieji

tamsiuoju metų laiku gaudyti drugelius
pavojinga, nes jie suskrenda spiečiais
ir uždengia akis nekaltajam: giniesi,
kad veltui svajojai, veltui

į ringą iššokai, kur rietės devynios
gyvatės ir spiegė narvuos uždarytos
beždžionės ir lietės svetimas kūnas
tribūnose, partery lietės, visur, kur

galėjo tik liestis su kitais – svetimais,
pririštais prie kėdžių, supančiotais,
sumazgytais, sutrikusiais, mirštančiais
kūnais

veltui svajojau tave, Euridike,
veltui žinojau, kad tu vis tiek atsigręši,
druskos stulpas esu juk vis tiek –
yrantis čia, kur metų laikai visi jau yra tamsieji

niekada negyvensi

niekada nepasakok apie savo vaikystę,
neskaityk horoskopų, nesėdėk su
atversta knyga ant kelių, nepalik tuščio
stiklo ant stalo, kur vakare gėrei vyną

niekada nesiūbuok kabančio tilto,
nemėgink lankyti svetimo laikino
kapo, niekada neuždek popierinio
laivelio, kuris jau turėjo išplaukti

niekada neklausyk širdies,
kuri tebėra tau nematoma, neskabyk
net mintyse ką tik subrendusių,
raudonai po langu tylinčių vyšnių

niekada negyvenk svajonėse,
kurios išsilieja kaip vėjas
po lietaus nugainiotą pievą
ir matysi – tu niekada negyvensi

Venera

pasakyk, ar esama rakto, tinkančio tavo nesenstančiai
sielai, tavo blakstienoms, jautriems tavo pirštų
galiukams, kurių nesutalžė lietus, pragaras, aklinai
uždari kambariai, kur niekad nešokta nuo tiltų iš meilės

pasakyk, koks akmuo tavo, koks tikėjimas tavo,
kai krūtys paliečia vandenį, atsispindi upės tėkmėj,
lig aušros nevaisingai blaškos, o keturios vėjų galvos
be prievartos leidžia užmiršti pavasario sodų malonumus

pasakyk, kas bus kitas, kurį tu sugundysi, kurį tu išvesi
iš kelio, iš proto, išbursi jam sausrą ir lietų, sutuoksi
su pilnėjančia, niekad be grobio negrįžtančia jūra, su troškuliu
gyslose, su kaklu, nubučiuotu ištinusiom, perkąstom lūpom

kalbėk, kol suduši į bučinį, į rifą, o jis bus paskutinis,
pasikartojantis: raudonas, prakirstas, tekantis, murmantis
tuos pačius begalybės žodžius, tas pačias sužeistas sraiges,
per spyglius, per ledynus, per purvinus vandenis šliaužiančias

toliau

sakiau sau tada – įvaikinsiu miesto dulkes,
visas miesto dilgėles, kurių nelietė žvilgsniai,
kurias niekino skrendantys vyšnių žiedlapiai

marmuro dangų, kurį laikė septyni atlantai,
visus skersgatvius, mačiusius tavo veidą,
ir tą sraigę ant tavo kaklo vieną sekmadienio popietę

sakiau sau – šis išsekęs, gyviesiems uždraustas
miestas turės vieną rytą prabusti kaip lašas,
praardęs voratinklį ir mano dienorašty klausiantis –

kas toliau, kas toliau

sušaudyto klouno veidu

Ašara panaši į mėnulį.
Ruduo panašus į pajacą.
Tu panaši į prieblandą
ir aš, senas Chruščiovo epochos toršeras.

Žuvėdra panaši į koktebelį, kotelį,
kablelį, per jėgą sujungtą su kitu.
Jūra spalvotoj fotografijoj –
svetima, išspausta, ne mano.

Visa tai panašu į kažką, ko nebuvo,
kas buvo kažkur kitur, kur nebuvo manęs,
kur žuvėdros noko kaip ašaros
ir jūrai tekėjo per dešinį skruostą.

Tau nereikia kalbėti. Džiaugiuos,
kad man irgi nereikia.
Nei šviesti, nei rankomis gaudyt mėnulį –
negyvu sušaudyto klouno veidu.

manekenų vestuvės

jam leidžia pabučiuoti nuotaką, jisai nenori,
jai leidžia pasakyti taip, ji nesutinka, tyli,
jis pasilenkia, bet jo lūpos šypso, o ji
tuo tarpu niauriai stebi horizonto plyšį

jos lieknas kūnas, bet dubuo nesiauras,
dvynukai ne kliūtis, o gal rimta paguoda
senatvėje, jei jis ūmai prarastų galią
šypsotis ir vilkėt skirtingus paltus

jos lūpos gražios, velniškai prisirpę,
jos kaklas išlakus, toks panašus į gulbės –
tą vieną sykį teko ją matyti per
sunkvežimio dureles pro tvenkinį kai vežė

jis dieviškas, bet santūrumas – trikdo,
ir taip rankas laikyt daugybę metų
keistokas užmojis, tačiau bala nematė –
vis tiek jau per vėlu sakyti ne ir bėgti

lapė urve

jis vienas, beveik vienas tuščiam kambary,
jei ne tie tūkstančiai knygų, taikiai
suglaudusių nugaras ir pasiruošusių
bet kada ištiest jam pagalbos puslapį

jis vienas, vienas toks šitam dideliam kambary,
šitam baltam lape, šitam neišvaikščiotam paplūdimy,
kur žuvėdros nepalieka pėdsakų ore nei smėly,
nes juos iškart aprašytų koks nors vienuolis arba poetas

jis vienas šioj atviroj erdvėj, vienas toks –
ir vien tik apdaužyta Budos statulėlė
ant rašomojo stalo dar gali sutvirtint nematomą,
kaip lapė urve pasislėpusią jo vienatvę

strazdas

tokiu pat būdu pasakyti „myliu“
reiškia trenkti galva į sieną, į akmenį,
išnykti strazdo šešėlyje ar pamatyti
save iš artimos nebūties

tokiu pat būdu ištarti tau „myliu“
reiškia, kad obuolys dar nepadalytas
ir mums tegalima liestis
pirštų galiukais

tokiu pat būdu (kai liečiu tavo plaukus)
aš mokausi plaukti per sniegą,
per nepažįstamą, nuogą visai Antarktidą,
kurioje niekada nebuvau nė karto net gimęs

tokiu pat būdu pasakyti tau „myliu“ –
reiškia prieiti pasistiebus ant pirštų galų
ir uždengus akis tau
tavo vardą ištarti

tokiu pat būdu pasakyti tau „myliu“
reiškia pasijusti fragmentu
Boscho drobėje,
kur kūnas dar yra neatspėtas

tokiu pat būdu pasakyti tau „myliu“
reiškia pražysti obels viršūnėje,
kur ką tik nutūpė gaisrą regėjęs
strazdas

Lorelei

kol rytas išbalins tave, aš plauksiu
link rifo, plauksiu link balso,
linkui dainuojančios plauksiu – plaukus tavo
palies po paros kažkas kitas, ne aš jau

kitas kažkas įsiręžęs irkluos migloje,
kol apakinsi rūbą praskleidus,
rūbą nubloškus rūke kaip įkyrią žuvėdrą
ir viltis tikš paviršiuj vandens jau be aido

tuo tarpu gi primeni miegantį gemalą,
miegančią raidę, kuri prasižioja tam,
kad prarytų pasaulį, mus su tavim, logosą,
balso ištroškusius, nerimo apimtus vyrus

plaukiu vis, plaukiu, virš sūrių sarkofagų
dangus tamsos dar apžiotas: viliuos – netrukus
pasieksiu uolėtą, tą geistą palaimą ir kūnas
suduš laimingais šviesiais pelenais po aušros

tau dera žinoti: už tūkstančių metų bebalsės
šiukšlių konteineriuos rausis sirenos –
ieškos keturių, mano irgi anuomet ieškotų stichijų –
neklauski, ar ras, nes plaukiu dar, plaukiu

neįsileidai jos, nepavaišinai obuoliais, kurie panašūs
būtų į vilnijančios jūros putą – ir štai mano siela
dabar snūduriuoja kažkur ant suoliuko svetimam mieste

neatvėrei jai vartų, pro kuriuos matytųs uola, žydintys
uostai, pilni vaisius nešančių siauraakių mergaičių,
nedavei paklausyt, kaip šnabždas jos temstant prieš miegą

neprikėlei jos miegančios, spurdančios prakaituotų
sapnų tinkluose, įsikibusios pirštų galiukais
į Lesbo dykynę, nepatyrusios sniego, gosliai žeidžiančio odą

nepatyrei, kaip ji alsuoja, kai geismas atmeta jos rankas
tarsi žabus, netinkamus laužui, netinkamus ugniai, nekalbant
apie sodinukus, jiems prireiks ilgesnio, nebe klajokliško rūpesčio

nesusipratai, kad jos ilgesys teka savin kaip neregimas
požeminis šaltinis, niekada nemušęs aukštyn,
niekada nepramušęs jokio paviršiaus

II

jai liko tik skersgatvių labirintai, užbertos dulkėm,
akmenim druskos kasyklos, aklas niūrus minotauras,
kažkur po žeme nematomoj salėj nervingai vartantis laikraštį

jai liko neišbandytas badas, troškulys, nešvarus,
svetimas miegas, kurio gausiai priliejo
barbarai, besišvaistydami nepraustais kalavijais

jai liko atsimetę girtuokliai, virpančiom plaštakom,
pilkais aprūkytais veidais, rūškanom, priekaištų
pilnom burnon, tylomis tebemąstančiom apie raugo skonį

jai liko apsvaigus, labai vaisinga ilgaspenė mirtis,
pati su savim žaidžianti gaudynes
kažkieno teritorijoj, žvanginanti kalėjimų raktais

jai liko lietus, kurį galima būtų išverkti arba išversti
į kalbą, kurią mokėtų vienas, tik vienas
prieš mano, prieš mūsų ir jūsų erą geriau gyvenęs žmogus

štai dėl ko negalėjau tavo kūne leisti gyvent mano sielai

sode

aš prisiskinu kriaušių ir padedu
jas ant stalo

per tą laiką stalas nubąla
ir sniegu pasidengia

kažkas apsirengia šilčiau,
o kažkas nusirengia

pievose kvepia medus,
o slyvoj senoj ilsis varnėnas

galima juoktis arba prabust –
šiandien mažai kas keisis

vienas kitas belaisvis, viena kita
moneta, nugarmėjus į prarają

raištis pirato, kuriam jau vietos
nėra nė vienoj mūsų knygoj

arba dar kas nors neesmingo,
kas nieko negali pakeisti, kol

per klaidą aš užsimerkiu
ir gaila tavęs, jau pasenusios

tą pačią istoriją

tu kasdien tampi artimesnis dulkei,
laikaisi arčiau tėkmių, kurios susilieja
auštant ir lieka sausu švytėjimu,
tiesa, labiau panašiu į negelbstintį tvarstį

tu kasdien tampi artimesnis dulkei:
vaiko pirštukais apnuoginamam stiklui –
brėžiama linija palengva atveria
vaizdą į gražiausią pasaulyje miestą

tu kaskart paryčiu užsikloji galvą,
kad tavęs nematytų debesys,
kurie tiek dešimtmečių mėgina tau
pasakot vieną ir tą pačią istoriją

beveik Vivaldis

ruduo

voriukas spalio gale
ausies speneliui nori kažką pranešti –
deja, aš jau miegu

žiema

pajuntu: širdies dalis
ima ir krenta – kaip sniegas
nuo balkonų Vokiečių gatvėj

pavasaris

netiki mano siela, menanti
laiptines vaikystės Antakalny,
kad rūsiuos čia kadaise žaidžiau slėpynes

vasara

upė daužias ūmai į švintantį krantą –
kaip mudviejų dantys tuomet po rūgščia,
sulaukėjusia, temstančia paaugle kriauše

žvilgtelk savęsp:
tamsiuos vandenuos vis dar plakas
mirusių vyšnių šešėliai

kaligrafiškas, baltai iškaltas raides
visas lig vienos rytą
susirenka vėjas

dangaus vandenai, vyšnia, gali
pratrūkti kiekvieną akimirką –
todėl neleisk niekam verkti

jei būtum našlaitė balta skarele,
parsivesčiau namo, nuprausčiau,
duočiau vandens arba pieno

tik norėjau paklaust:
ar tavo dantenos rausvos
net ir tada, kai aš jų nematau

jei žiedlapius tavo skaičiuočiau,
turėčiau gyventi dar
bent tūkstantį metų

kai taškaisi per liūtį –
iškyla karaliaus dukra,
baltai apsirišusi strėnas

jei tave apkabinčiau,
ar parodytum man
savo slapčiausiąjį žiedą

negaliu suprast,
kaip išmegzti šitiek žiedų
per vienui vienintelę naktį

kai tavo vainiklapiai byra,
man darais artimesnė
nei praėjusią žiemą

žiedas, knygoje dūstantis,
seniai nebepamena žiedo,
kritusio tau nuo kelių

jei nuplaučiau rankas, kojas tau,
kambary turbūt taptų šviesu,
kaip tą rytą, kai gimiau aš

II

žvilgteliu prisimerkęs
į tavo vainiklapių formas,
ir šarka sumoja – švis tuoj

norėčiau, kad tu pamatytum
jūrą ar bent jos skalaujamus
akmenis, ant kurių skauda kristi

kažin ką sakytum, pražydusi,
jei parodyčiau vilnonę pirštinę,
pilną tirpstančio sniego

bitės irgi nežino žiemos,
nesijaudink, jų sparneliai –
tavo vainiklapių storio

net nežydėdama esi daug arčiau
nei kiti: panašiai mano miestas
kadais su manim susiliejo

kai ilsiuos ant grindų,
vis galvoju, kaipgi
užmiegi stovėdama

jei sirgtum kada,
norėčiau irgi
vėjy karščiuoti

balandė, plazdanti tavo
plaukuos –
kas galėtų būti gražesnio

kažkur putojanti jūra,
o čia – ramūs vainiklapiai tavo
ant gėlų, aplytų šaligatvių

žiemą kurapkų būrelis,
žinau, stebėsis tavo snieguotu
bokštu

o, mano slaptoji
vyšnia
neperregimais kauliukais

mano vyšnia, esi svetima
man tiek pat
kiek pati sau tu

III

mušt dilgėlėm per veidą
mano vyšnios negalima –
net kai ji nebegali žydėti

kaip debesys upėje –
mano vyšnia
nei baigias, nei prasideda

ko dar ilgėtumeis,
jei iš tavo kiekvieno žiedo
užsimegztų po medį

kas svarbiau tau –
žiedas ar vaisius, kurį slapta
trim pirštais pasistiebus skina mergaitė

kažin, ką galvotum
išvydus po kojom
pelę, nešančią žiedą

per tavo plonyčius baltinius
matyti – boružė kopia
paskutiniam saulėlydžiui

jeigu dainuotum,
negi visos dainos
būtų vien apie vasarą

tavo šešėlį saugo katė,
o tu
net nešypteli

teisi tu –
drugelis, žiedlapis, sniegas –
viskas išnyksta vėjy

kažin, ar verktum,
jei pagriūčiau
su tavo žiedu rankoj

nugelto kopūstinukai –
keturi mano vyšnios lapai,
įžengus rugsėjui

sapnavau, kad virtai mergaite,
kuriai ant kojos kažkas
mėlynai nupaišė drugelį

trys linijos

keliautojo atspindys stikle
labiau pavargęs nei veidas

smėlis – aukščiausia bausmė
saulę svajojančiam vyzdžiui

atsisveikindamas nebežinau,
kas labiausiai esu – smėlis, kelias ar veidas

Ke63
Julius, Keleras
Vėliau, gerokai vėliau: eilėraščiai.
Vilnius: Homo liber, 2013. – 168 p.: iliustr.

ISBN 978-609-446-061-6

Aštuntoji autoriaus poezijos knyga.
Eilėraščiuose po išoriniu santūrumu jaučiama
pulsuojanti emocija. Metų sukauptą patirtį poetas
įvelka į ramią, lėtą pasakojimo tėkmę, leisdamas
skaitytojui neskubant gėrėtis nostalgiškais
vaizdiniais, kartais primenančiais seną
juodai baltą fotografiją tėvų albume.

UDK 821.172-1

Julius Keleras
vėliau, gerokai vėliau

Eilėraščiai

Redaktorė Teresė Gužauskienė
Nuotraukos Juliaus Kelero
Apipavidalino Edita Namajūnienė

2013 08 20, 4,95 leidyb. apsk. l.
Tiražas 400 egz.

Išleido leidykla „Homo liber",
J. Baltrušaičio 11–126 Vilnius, LT-01456
www.homoliber.lt

Spausdino UAB Petro ofsetas,
Savanorių pr. 174D, Vilnius, LT-03153
www.petroofsetas.lt

Gimiau Vilniuje.
Visos mano žaizdos ir
pergalės susijusios su šiuo miestu.
Man tai – miestas, turintis vardą,
kuriuo dalijamasi ir kuris dalijamas.
Kita vertus, neslėpsiu, užtruko,
kol suvokiau, kad jaučiuosi čia ne
prašalaičiu. Viliuosi, kad ši knyga
kaip tik apie tai – apie mane
tebesmelkiantį Vilniaus laiką.

ISBN 978-609-446-061-6